

*Radosťné Vianoce
a šťastný nový rok
praje redakcia*

STĽPČEK

Nielen meč je ostrá zbraň. Ľudský jazyk vie niekedy zraniť omnoho viac. O tom je aj tento príbeh. Vychýrený klebetník si jedného dňa uvedomil, že kdekomu ublížil, a preto sa vybral k učencovi po radu, čo si počať s čiernym svedomím. „Vezmi toto vreco peria a pri dverách ľudí, ktorých si ohovoril, vždy polož jedno pierko. Potom sa vráť a ja ti poviem, čo ďalej,“ poradil múdry muž. Stalo sa. Klebetník sa po čase vrátil a čakal na ďalší pokyn. „Teraz choď, obíď všetky domy, pierka pozbieraj a prines ich späť!“ vraví mu učenec. Nešťastník sa vybral splniť túto úlohu, pretože svedomie ho veru poriadne páliło. Ale beda! Po pierkach ani chýru, ani slychu! Zronený zastal pred kmeťom, ktorý mu vysvetlil, že slová sú ako tie pierka. Lahučko vyletia z úst, často bez rozmyslu a uváženia, či sú ozaj pravdivé, či niekomu neublížia, niekoho nerania. No vrátiť ich späť, to veru nemožno. Ani zahryznúť si do jazyka nepomôže, keď si už klebety žije svoj vlastný bezočivý život. Čo s tým? Lepšie je aj v tomto prípade dvakrát merať a iba potom strihať. Pretože zosité, to už nie je ono!

Blíži sa koniec roka a s ním priehŕstia najrôznejších predsavzatí. Vyskúšali sme už všeličo, odučiť sa fajčiť, zdravo žiť, navštevovať priateľov... Čo takto pouvažovať nad vrecom pierok? Klebetník z príbehu by určite potvrdil, že zbierky ich je nad ľudské sily. Prájem nám všetkým, aby sme to nikdy nemuseli. Aby naše slová pomáhali a hladili dušu. Nielen v nadchádzajúcich sviatočných dňoch, ktoré sú za dverami. Po celý rok!

K. POTOKOVÁ

Zmena na čele rezortu

Prezident republiky Ivan Gašparovič vymenoval 27. novembra do funkcie ministerky pôdohospodárstva **Zdenku Kramplovú**.

Narodila sa 7. augusta 1957 v Krupine. Je absolventkou Vysoké školy poľnohospodárskej v bulharskom Plovdive (1981). Pôsobila ako redaktorka vydavateľstva Príroda a venovala sa prekladateľstvu. V rokoch 1992-94 bola poradkyňou predsedu vlády V. Mečiara, v rokoch 1994-96 vedúcou Úradu vlády SR, od januára do júna 1997 vedúcou úradu Ministerstva zahraničných vecí SR. Od júna 1997 do septembra 1998 ministerkou zahraničných vecí. V roku 1998 krátko pôsobila ako veľvyslankyňa SR v Kanade. Od novembra 2005 je ústrednou tajomníčkou ĽS-HZDS, od roku 2006 poslankyňou Národnej rady SR za ĽS-HZDS, podpredsedníčkou zahraničného výboru a členkou osobitného kontrolného výboru na kontrolu činnosti NBÚ.

Foto: MP SR

Dostali ste už novoročné želanie z najvyššej hory Európy? O kaukazskom dobrodružstve čítajte na 7. strane.

Snímka: PAVEL HALAŠKA

Tvorivou činnosťou za rozvoj vedeckého poznania

Promócia nových doktorov filozofie, odovzdanie dekrétov novovymenovaným docentom a cien rektora za publikačnú činnosť v uplynulom roku, to bol program slávnostného zhromaždenia, ktoré sa v aule našej univerzity za prítomnosti akademických funkcionárov všetkých fakúlt konalo v piatok, 7. decembra.

Mladí vedci

Diplom absolventov vedeckej prípravy, ktorí splnili predpoklady na priznanie vedecko-akademickej hodnosti philosophiae doctor (PhD.), si prevzalo 77 mladých vedeckých pracovníkov zo všetkých fakúlt SPU.

Akademické tituly sa udeľujú doktorandom, ktorí svojou tvorivou prácou a dosiahnutými výsledkami prispeli k povzneseniu svojej vedeckej a kultúrnej úrovne, ale aj pracovísk, na ktorých sa realizovala ich vedecká výchova.

„Vedecké rady fakúlt ich udeľujú doktorandom, ktorí preukázali hlboké teoretické vedomosti a praktické poznatky, prispeli k rozšíreniu a prehĺbeniu poznania v príslušnom vednom odbore, resp. v študijnom programe a naplňujú myšlienky rozvoja vedomostnej spoločnosti v našej krajine,“ uviedol vo svojom príhovore prof. Ján Supuka, prorektor pre vedeckovýskumnú činnosť.

Cena rektora SPU za publikačnú činnosť v roku 2006

Vedecký článok

V tejto kategórii bol ocenený príspevok autorov S. Dragina, J. Pivka, P. Masányiho, N. Lukáča, A. V. Makarevicha, R. K. Paleyanda a P. Chreneka, ktorý bol pod názvom Ultrastructural Morphometry of Mammary Gland in Transgenic and Non-transgenic Rabbits uverejnený vo veterinárnom vedeckom časopise Anatomia, Histologia, Embryologia.

Vedecký článok v kategórii mladých vedeckých pracovníkov do 35 rokov

Cenu rektora si odniesol K. Hudec. Jeho článok Influence of seed treatment, temperature and origin of inoculum on pathogenicity of Fusarium species to wheat and barley seedlings priniesol časopis Cereal Research Communications.

Vedecká monografia

Ocenená bola publikácia autorov M. Bartu a L. Cagáňa. Jej názov je Aphid-Pathogenic Entomophthorales (Their Taxonomy, Biology and Ecology) a vyšla vo vydavateľstve Biologia v Bratislave.

Učebnica

Cenu rektora získalo Podnikové hospodárstvo autora Petra Bielika, ktorú vydalo vydavateľstvo SPU.

Noví docenti

Podľa zákona o vysokých školách a na základe schválenia habilitačných návrhov vedeckých rád priznal rektor SPU v Nitre vedecko-pedagogický titul docent **Ing. Romanovi Gálikovi, PhD.**, v študijnom odbore Poľnohospodárska a lesnícka technika, **Ing. Petrovi Haščíkovi, PhD.**, v študijnom odbore Spracovanie poľnohospodárskych produktov, **Ing. Jurajovi Candrákovi, PhD.**, v študijnom odbore Všeobecná živočíšna produkcia, **RNDr. Judite Kinkorovej, CSc.**, v študijnom odbore Ochrana rastlín, **Ing. Jozefovi Pechovi, PhD.**, v študijnom odbore Poľnohospodárska a lesnícka technika, **Ing. Petrovi Halajovi, CSc.**, v študijnom odbore Krajinárstvo a **Ing. Štefanovi Budayovi, PhD.**, v študijnom odbore Krajinárstvo.

Prežívať radosť s najbližšími

Prichádzajú Vianoce, čas lásky a pokoja, čas, keď opäť zasadneme k štedrovečernému stolu. Zaujímalo nás, aké tradície sa dodržiavajú v rodine rektora MIKULÁŠA

LÁTEČKU a čo pre neho znamenajú Vianoce?

Sú pre mňa najkrajšími sviatkami v roku a vždy sa na ne veľmi teším. Počas nich akoby sa každodenný kolotoč zrazu spomalil. Tváre ľudí sa začínú vyjasňovať a uponáhľanosť sa mení na radosť, oči ľudí žiaria šťastím. Prítomnosť Vianoc u nás vyvoláva radosť, šťastie a spokojnosť aj preto, že sme vždy spolu. Manželka pečie vianočné pečivo, stará sa o sviačtinu výzdobu a vytvára pre nás príjemnú a neopakovateľnú atmosféru. Malým vnúčatám sa snažíme navodiť slávnostnú náladu plnú očakávania a tešíme sa, ako sa im rozradostnia tváričky pri rozbaľovaní darčiekov.

Symbolom Vianoc je krásne ozdobený stromček. Komu patrí táto milá povinnosť vo vašej rodine?

O výzdobu stromčeka sa stará výlučne manželka, ktorá svojou fantáziou a prirodzeným vkusom dokáže vytvoriť priam malé umelecké dielo.

Ste neustále zaneprázdnený. Nájdete si trochu času na darčeky pre najbližších?

Aj napriek tomu, že mám naozaj veľa povinností, čas na darčeky si vždy nájdem a spoločne s manželkou s radosťou pripravujeme prekvapenia pre svojich najbližších.

Čím najčastejšie obdarúvate svojich blízkych? Vsádzate na istotu, alebo riskujete?

Snažíme sa, aby darček pod stromčekom bol pre nich prekvapením. Tým sa zachováva tajomná atmosféra Vianoc.

Čo by ste popriali pri príležitosti najkrajších sviatkov roka svojim spolupracovníkom a študentom?

Bol by som veľmi rád, keby nikto netrúfol sviatky pokoja a mieru sám, keby ľuďom nechýbal úsmev na tvárach, a keby boli všetci zdraví a šťastní. Aby nielen v čase vianočnom vládla láska človeka k človeku, vzájomná úcta, pochopenie a tolerancia.

Všetkým zamestnancom a študentom univerzity prajem krásne Vianoce, plné pokoja a lásky, aby mali srdcia vždy otvorená a v tomto nádhernom čase vnímali radosť so svojimi najbližšími.

RENÁTA CHOSRAVIOVÁ

Čestný doktorát Petrovi Bielikovi

Fakulta ekonomiky a spoločenských vied Univerzity sv. Štefana v Gödöllő oslávila v uplynulých dňoch 50 rokov svojej existencie. Pri tejto príležitosti sa 3. až 6. decembra za účasti asi 200 domácich i zahraničných účastníkov konala medzinárodná vedecká konferencia Tradícia a inovácie. Počas plenárneho zasadnutia boli ocenení najvýznamnejší partneri jubilanťky. Pre Fakultu ekonomiky a manažmentu SPU je veľkou ctou, že bol medzi nimi aj jej dekan, **prof. PETER BIELIK**, ktorému bol udelený titul doctor honoris causa za zásluhy o rozvoj dlhodobých vzájomných vzťahov medzi partnerskými fakultami a spoluprácu v oblasti výskumu a vzdelávania. Peter Bielik vo svojom slávnostnom príhovore poďakoval za ocenenie a uviedol, že je preňho potešením spolupracovať s Fakultou ekonomiky a spoločenských vied v Gödöllő. Toto vyjadrenie plne zodpovedá vzájomným vzťahom medzi Nitrou a Gödöllő, o čom svedčili aj úprimné blahoželania Petra Bielika dekanovi jubiliujúcej fakulty, prof. L. Villányimu, ako aj rektorovi univerzity, prof. Dr. L. Soltimu.

Doc. ELENA HORSKÁ, prodekan FEM

Čestným doktorátom ocenila Univerzita sv. Štefana v Gödöllő dekanu Petra Bielika a pamätnou medailou Pro Fakultate Máriu Kadlečíkovú, predstaviteľku FAO pre strednú a východnú Európu. Na snímke obaja v spoločnosti kolegov z FEM.

Foto: eh

BLAHOŽELÁME

Ocenenie za diplomovú prácu

Na VI. ročníku medzinárodného filmového festivalu a festivalu televíznych relácií o technických a priemyselných pamiatkach so zameraním na vedeckú spoluprácu a cestovný ruch Techné Ostrava 2007 získala diplomová práca **Ing. IVETY POPOVCOVEJ**, absolventky FAPZ, v silnej konkurencii vyše 30 prác z Česka, Poľska a Slovenska krásne tretie miesto. Cenu jej udelil prof. Tomáš Čermák, rektor Vysoké školy baníckej, Technickej univerzity v Ostrave a odovzdal riaditeľ festivalu, Dr. Jan Rywik. I. Popovcová svoju prácu na tému Možnosti rozvoja vidieckeho turizmu a agroturizmu v Sigorskej doline na príklade penziónu Opál vypracovala pod vedením Ing. Pavla Otepku, PhD., z Katedry udržateľného poľnohospodárstva a herbológie.

-r-

Starostlivosť o študenta nekončí odovzdaním diplomu

Fakulta ekonomiky a manažmentu organizovala 28. novembra po prvýkrát dni kariéry. Od usporiadania podobných akcií si sľubuje lepšie prepojenie nášho vzdelávacieho systému s praxou. Dalším, nemenej podstatným dôvodom iste bolo, že spoločnosti, ktoré sa na tomto podujatí predstavili, pôsobili takpovediac ako zrkadlo, odrážajúce požiadavky praxe na kvalitu absolventov a apelujúce na školstvo, aby sa uberalo smerom efektívneho vzdelávania. Nielen na Fakulte ekonomiky a manažmentu na našej univerzite.

Mnohé z podnikov, ktoré mali na dni kariéry svoje zastúpenie, už zamestnávajú bývalých študentov našej školy. Aj spokojnosť s nimi ich pravdepodobne primáha zúčastniť sa na tomto podujatí. Práve tu si mohli vybrať do svojich radov budúcich zamestnancov. O tom, že záujem o študentov našej školy je vysoký, hovorí fakt, že už na prvých Dňoch kariéry FEM sa v pavilóne S zúčastnilo vyše dvadsať spoločností z celého spektra národného hospodárstva.

JURAJ HUBA

Dni kariéry ponúkli študentom prehľad o možnostiach a požiadavkách trhu práce.
Foto: TOMÁŠ POLÁČIK

V Piešťanoch rokovali odborári

V každodennom kolobehu života sme si ani neuvedomili, že už ubehli štyri roky od predchádzajúceho zjazdu odborového zväzu PŠaV na Slovensku. V Piešťanoch sa 21. - 23. novembra zišlo 210 delegátov piateho zjazdu a kongresu školských odborových organizácií krajín V4, aby zhodnotili prácu za uplynulé obdobie a určili priority na najbližšie štyri roky. Za našu univerzitu sa na rokovaní zúčastnila Ing. L. Ďudáková a autor príspevku. Súčasťou prvého dňa bol kultúrno-spoločenský program a odovzdávanie ocenení zväzu. Pri príležitosti ukončenia aktívnej odborárskej činnosti a odchodu do dôchodku prevzala ocenenie na návrh univerzitnej organizácie aj **Jordana Kenčevová** (na snímke v strede). Členovia výboru UO jej srdečne blahoželajú a vyslovujú úprimnú vďaka za dlhoročnú prácu vo funkcii hospodárky a sekretárky.

V druhý deň rokovania vystúpil a pozdravil delegátov zjazdu prezident SR Ivan Gašparovič, minister školstva Ján

Mikolaj, prezident KOZ Miroslav Gazdik, predseda OZ PŠaV Ján Gašperan, poslankyňa NR SR Oľga Nachtmanová, ako aj zástupcovia regionálneho školstva, samosprávy a zahraniční hostia z krajín V4, Ruska, Bulharska, Nemecka a USA. Popoludní delegáti zjazdu volili predsedu a podpredsedov OZ PŠaV. V tajnom hlasovaní bol za predsedu OZ PŠaV na Slovensku zvolený **Ing. Ján Gašperan**. Podpredsedami zväzu a zároveň predsedami jednotlivých združení sa stali: **PhDr. Edita Valúchová** (základné školstvo), **PaedDr. Jozef Lužák** (stredné školstvo) a **MUDr. Alexander Kurtanský** (vysoké školstvo a priamo riadené organizácie). Počas tretieho dňa zjazdu delegáti absolvovali skupinové workshopy zamerané na starostlivosť o pedagogických zamestnancov, kariérny systém, kontinuálne vzdelávanie a hodnotenie pedagogického zamestnanca

Ing. MIROSLAV HABÁN, PhD.,
predseda Výboru UO OZ PŠaV pri SPU,

Letná škola

Do konca novembra bola vo foyeri pod aulou inštalovaná putovná výstava projektov, ktoré vypracovali študenti krajinej architektúry z krajín V4 počas letnej školy vo Varšave v júli t.r. Na základe prieskumu v dolinke Sluzewiecka zhodnotili stav plôch biologického charakteru s riečkou, močiarnymi biotopmi, atraktívnymi cyklotrasami a odpočinkovými priestormi. Účelom projektovej práce bolo zachovať a revitalizovať prírodno-ekologické hodnoty a vytvoriť kultúrny priestor pre rekreáciu, oddych a odpočinkové prebývatelov blízkeho obytného komplexu.

Letnú školu organizovala Fakulta záhradníctva a krajinej architektúry Poľnohospodárskej univerzity prírodných vied vo Varšave (SGGW) a participovala na nej Univerzita Mateja Korvína v Budapešti, MZLU v Brne (Fakulta záhradníctva z Lednice na Morave) a naša FZKI. Na letnej akcii sa zúčastnilo 30 študentov z desiatich a dvanásť učiteľov zo šiestich krajín Európy, medzi nimi naše študentky S. Keresztesová, V. Knihová a V. Krempaská (KZKA) a pedagógovia, prof. J. Supuka a Ing. R. Kubišta. Účastníci absolvovali aj exkurzie do významných historických parkových objektov na území Varšavy a v jej okolí. Študenti vypracovali spolu 10 projektov, na každom pracovali traja študenti, každý z inej krajiny. Postery boli vystavené vo Varšave a po zastávke u nás poputujú do Lednice a Budapešti.

Spolupráca v oblasti techniky

Ako sme už avizovali, predstavitelia Mechanizačnej fakulty pozvali svojich kolegov z partnerskej Fakulty inžinierstva výroby SGGW na návštevu do Nitry. Prof. Andrzej Chochowski, dekan fakulty v sprievode prof. Aleksandra Lisowskeho, prodekanu pre vedu a dr. Ing. Mareka Klimkiewicza, absolventa našej univerzity, pozvanie prijali a 21. novembra sa stretli s dekanom V. Kročkom, prodekanmi a vedúcimi katedier

ÚVAHA

Vážený kolegovia, kolegyně a priatelia, úspešne sme absolvovali týždeň európskej i našej vedy. Boli to dni plné organizačných starostí, podujatí, stretnutí a výmeny poznatkov a názorov. Čo z toho vyplýva pre nás, pedagógov a vedeckých pracovníkov, ktorí majú úprimný vzťah k povolaniu, pôsobeniu a realizácii záverov pre našu spoločnú svetlú budúcnosť?

1. Zohnať aspoň pár miliónov na existenciu výskumu.
2. Následne zriadiť či viesť úspešný výskumný tím, ktorý získa ďalšie peniaze z grantov.
3. Staraf sa o budovy a zariadenia a hľadať mecénov.
4. Administratívne riadiť, zabezpečovať a osobne splňať požiadavky byrokracie.

5. Učiť, skúšať, vysedať v odborných komisiách a ďalších orgánoch.
6. Moderne, v každom prípade byť „in“! Vo vzťahu k vláde, univerzite, fakulte a dokonca i sebe. A potom začínať robiť vedu.

So želaním plného úspechu, zdravia, optimizmu a vytrvalosti v roku 2008 Váš kolega

prof. Ing. JOZEF BULLA, DrSc.

Seniori z Brna v Nitre

Štrnásteho novembra navštívili našu univerzitu poslucháči 3. ročníka Univerzity tretieho veku z Mendelovej poľnohospodárskej a lesníckej univerzity v Brne. Po prehliadke starobylej Nitry sa v sprievode Ing. Kláry Olajsovej z kancelárie vzťahu s verejnosťou oboznámili s areálom SPU, špeciálnymi učebňami a excelentnými pracoviskami univerzity, ako aj jazdecným areálom. Brnianski a naši seniori si vypočuli aktuálnu prednášku o geneticky manipulovaných rastlinách v podaní prof. Milana Beža. Vedúci predstavitelia UTV si potom vymenili skúsenosti s organizáciou štúdia. Je zaujímavé, že náš študijný program je zameraný špeciálnejšie, podľa záujmu študujúcich, v Brne berú vzdelávanie seniorov všeobecnejšie. Podľa podakovania, ktoré našej univerzite adresovala Bc. Soňa Novotná, vedúca UTV z MZLU v Brne, bol to príjemný a užitočný deň pre všetkých zúčastnených.

Prof. Ing. JÁN ŠVIHRA, DrSc.

MF, aby konkretizovali možnosti spolupráce. Ako z diskusie vyplynulo, jedna z dvanástich fakúlt SGGW „chodí v podobných topánkach“ ako naša. Aj v Poľsku sa prejavuje trend znižovania počtu záujemcov o štúdium klasických poľnohospodárskych disciplín, čomu sa manažment snaží čeliť ponukou atraktívnych študijných programov. Podľa slov dekana Chochowského je v súčasnosti veľký záujem najmä o manažerstvo. Fakulta, zameraná na techniku pre poľnohospodárstvo a lesníctvo, obnoviteľné zdroje energie a potravinársku výrobu, ktorá má v súčasnosti okolo 1700 študentov, ponúka od 3. ročníka rôzne špecializácie a výborným študentom aj možnosť individuálneho štúdia. Poľskí hostia sa oboznámili s profilom katedier MF a hľadali možnosti spolupráce v pedagogickom aj výskumnom smere. Na programe bola potom návšteva bioplynovej stanice vo VPP v Koliňanoch, veľký záujem hostí vzbudili aj informácie o možnostiach spaľovania slamy, resp.

využívania metód presného poľnohospodárstva v Agrodívizii v Seliciach. Poľská strana prejavila záujem o výmenu informácií týkajúcu sa manažerstva kvality, rekonštrukcie poľnohospodárskych stavieb, výchovy eurozváračov a odborníkov pre strojársky priemysel.

Ocenenie za spoluprácu

Prof. Tomasz Borecki, rektor SGGW, odovzdal 29. novembra vyznamenanie za zásluhy o univerzitu, členku Eurolígy poľnohospodárskych univerzít, prof. Anne Bandlerovej z Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja. Eurolíga, ktorá združuje renomované európske poľnohospodárske univerzity, je zameraná na spoločné študijné programy, mobilitu študentov, učiteľov a na zabezpečenie kvality. Výsledkom by mali byť vysoko kvalifikovaní absolventi, dobre pripravení na požiadavky trhu práce. Naviac, táto sieť zvýši národnú a medzinárodnú pozíciu a potenciál partnerských univerzít.

KP

Strešné záhrady na univerzitnej knižnici, obklopené varšavskou botanickou záhradou, obdivovali aj účastníci letnej školy.
Foto: JÁN SUPUKA

Spomienky pedagóga

Sú veľké, malé i osobné výročia a už to tak býva, že človek, kým je mladý, myslí na to, čo má ešte pred sebou a keď zostarne, spomína na to, čo bolo a čo mu ešte zostáva. Sú výročia, ktoré bývajú medzníkom určitého obdobia. I ja mám, ako mnohí moji kolegovia na univerzite, významné osobné výročia. Pred šesťdesiatimi rokmi som ako vojak základnej služby prišiel na Slovensko a 15. decembra to bude štyridsať rokov, čo som členom kolektívu pracovníkov školy, z toho pätnásť rokov dôchodcom.

Keď som v decembri 1967 nastúpil ako pedagóg na našu alma mater, okrem trémy a obáv, ktoré sa ma zmocňovali pri stretnutí so staršími pedagógmi, som mal zvlášť veľkú trému pred študentmi. Pred prednáškou som si preto zvykol opakovať prvú vetu, aby som získal odvahu pokračovať.

Za roky pôsobenia na univerzite sa nahromadilo veľa zážitkov, na ktoré si hodno spomenúť. Nielen z pedagogického procesu, ale aj z mimoškolských aktivít. Či už to bolo zakladanie rozhlasového štúdia, práca v redakcii Poľnohospodára, praxe so študentmi na Slovensku i v zahraničí, práca v záujmových krúžkoch a vefa ďalších. V pamäti mi zostal študent z Afriky, syn vysokého hodnostára, s ktorým pricestoval na štúdiá osobnej sluhu. Bývali na internáte v jednej izbe, spolu študovali a obaja úspešne ukončili štúdium. Pri jednej besede som sa ho spýtal, ako to bude po ich návrate domov, keď sú obidvaja inžinieri. „Ja bu-

dem naďalej princ a on naďalej sluha,“ odvetil s úsmevom. Prezradil mi tiež, že po návrate domov si založí rodinu, podobnú našej. Keď som nechápal, vysvetlil mi: „Môj otec má päť manželiek a nevíte si predstaviť, aké sú s tým starosti. Neprestajne určuje, ktorá je prvá, ktorá druhá... Podobne aj pri deťoch, prvá dcéra má nižšiu hodnotu ako syn druhej manželky, lebo za dcéru dostane kozu alebo ovcu, ale syn priniesie majetok, nevestu ako pracovnú silu a zabezpečí pokračovanie rodu. Ja budem mať rodinu ako u vás. Jednu manželku a frajerky...“

A takých zážitkov prejde človeku myslou veľa, vynárajú sa najmä pri nejakom jubileu, stretávke, návšteve univerzity... Nemôže byť nič krajšie, ako keď idem po ulici a zrazu sa ozve: „Dobrý deň, pán asistent, ako sa máte? Pamätáte si na mňa? Učili ste ma...“ Alebo keď sa v novinách, rozhlase alebo televízii objaví meno absolventa našej alma mater a poviem si: „Toho som poznal, to bol môj študent.“

Po ukončení aktívnej pedagogickej činnosti som sa, ako dôchodca, i ja stal študentom SPU. Úspešne som ukončil tri odbory na Univerzite tretieho veku, záhradníctvo, ovocinárstvo a vinohradníctvo a napokon agroturistiku. Pri príležitosti „svojho“ výročia by som preto chcel pozdraviť celú univerzitu, kolegov i študentov a popriať im, aby aj oni v seniorskom veku spomínali na svoju školu s radosťou, ako dnes ja.

PhDr. LADISLAV VODIČKA

Pohár vína s vedou a vzdelávaním

V bratislavskom Pálfiho paláci sa 5. decembra uskutočnilo stretnutie Vladimíra Báleša, rektora STU v Bratislave a Mikuláša Látečku, rektora SPU, s veľvyslancami, producentmi hrozna a spracovateľmi vína, na ktorom predstavili zámer spolupráce univerzít s výrobným sektorom.

Medzinárodné vinohradnícke a vinárske fórum – Viniculture Slovensko 2008, plánované na 28. až 30. apríla 2008, má vytvoriť priestor na stretnutie výskumníkov a producentov z rôznych oblastí Európy, kde sa produkuje hrozno a vyrába víno. Očakáva sa na ňom účasť významných univerzitných a vedeckovýskumných pracovníkov z rôznych krajín Európy. Bude možné prezentovať na ňom doterajšie výsledky výskumu a praxe v ôsmich tematických okruhoch: legislatíva vinohradníctva a vinárstva v podmienkach EÚ, ľudské zdroje a vzdelávanie v odbore vinohradníctva a vinárstva, ekonomika, marketing a obchod vinohradníckych a vinárskych produktov, pestovateľské prostredie a technológie vo výrobe hrozna, projektovanie a revitalizácia vinohradov, enológia, víno a jeho vplyv na zdravie ľudí a novošľachtenie viniča s cieľom zlepšiť a skvalitniť produkciu.

Viac informácií na www.polnohospodar.sk

Praxou získavajú zručnosti a skúsenosti

Katedra veterinárskych disciplín FAPZ má okrem odborných laboratórií zriadené osárium (cvičebňa a zbierková anatomická miestnosť), pitevňu a dispozuje aj unikátnym pracoviskom – preparatóriom. O ich účele sme sa rozprávali s Ing. SLAVOMÍROM MINDEKOM, PhD., odborným asistentom, a PAVLOM GAŠPARÍKOM, odborným technickým pracovníkom katedry.

„Základom vedomostí pre študentov, ktorí si zvolili štúdium na našej fakulte, najmä odbor manažment živočíšnej výroby, špeciálne chovateľstvo, výživa ľudí a všeobecné poľnohospodárstvo, prípadne aj študentov fakulty biotechnológie z odboru agropotravinárstvo, sú predmety cytológia, anatómia a morfológia. Anatómia (gréč. anatome, zo slova ana-temnein, čo znamená narezat'), je odbor biológie alebo medicíny, ktorá sa zaoberá štruktúrami a usporiadaním živých organizmov. Skúma stavbu orgánov a orgánových sústav živočíšneho tela, ktoré je tvorené anatomickými sústavami, pozostávajúcimi z orgánov. Orgány sú tvorené tkanivami, ktoré sa skladajú z jednotlivých buniek a nebunkových štruktúr. Tkanivá skúma histológia, bunky zase cytológia. Význam predmetov spočíva v tom, že študenti sa naučia anatomickú makroskopickú stavbu všetkých orgánov hospodárskych zvierat. Výučba je organizovaná tým spôsobom, že študenti odboru manažment živočíšnej výroby a špeciálne chovateľstvo sa v prvom semestri oboznámia s cytológiou, v druhom semestri pokračujú štúdiom anatómie. Študenti z odboru výživa ľudí a všeobecné poľnohospodárstvo sa zaoberajú morfológiou, ktorá je spojením cytológie a anatómie. Pri výučbe týchto predmetov sa využívajú spomínané pracoviská," hovorí Ing. Slavomír Mindek.

Histologické laboratórium

Služi na vyhotovenie histologických mikroskopických preparátov, ktoré sú nevyhnutné pre výučbu študentov a výskum. „Na to, aby sme vytvorili kvalitný histologický preparát, treba dodržať viacero postupov, rozhoduje napríklad aj koncentrácia použitého roztoku na vyfarbenie preparátu. Mikrotómom sa preparát nareže na tenké rezy, ktoré sa odvodnia, vyfarbia, vysušia a zalejú. Preparát sa preloží krycím sklíčkom a takto pripravený je vhodný na výskum. Kvalita preparátu je základ pre jeho presnú analýzu," vysvetľuje S. Mindek, ktorý sa venuje najmä hodnoteniu preparátov svalového tkaniva a kostrového svalstva

vodnej hydiny – kačice domácej a husi domácej. „Odobrané vzorky sa spracúvajú do 30 minút, balia do alobalu, vkladajú sa do pár tekutého dusika. Po vybratí sa uchovávajú v mrazničke až do následného spracovania.“

Preparatórium slúži na zabezpečenie učebných pomôcok pre praktickú výučbu anatómie a morfológie. Snímka: rch

Pitevňa

Študenti majú možnosť naučiť sa nielen teóriu, ale vidieť aj prakticky stavbu živočíšneho tela. „Praktické vedomosti a zručnosti sú trvalé a nezabudnuteľné. Z tohto dôvodu sa na cvičeniach vykonáva pitva jednotlivých orgánových sústav," hovorí odborník. Na tento účel slúžia katedre modelové zvieratá, najmä ovce, ktoré získavajú z farmy VPP Kolíňany, alebo ošipané, z ktorých sa jednotlivé orgánové sústavy nakupujú z bitúnkov. „Zviera sa utratí ľudským spôsobom, následne sa odkrví a biologický materiál, ktorý bol skontrolovaný veterinárom, študenti pitvú. Niektoré časti tela zvierat zmrazíme, svaly zakonzervujeme a tento materiál máme k dispozícii na cvičeniach," informuje S. Mindek. Sa-

Osárium a preparatórium

Pre praktickú výučbu cytológie, anatómie a morfológie má Katedra veterinárskych disciplín zriadenú aj špeciálnu cvičebňu, ktorá je zároveň anatomickou zbierkovou miestnosťou, takzvané osárium. V jeho priestoroch sú k dispozícii

preparáty a umelé modely zvierat. „V 70-tych rokoch vyrobili v Nemecku päť modelov. Jeden z nich bol kôň, ktorého zakúpila naša univerzita. Jednotlivé orgány na tomto modeli možno vysvetliť a študenti tak môžu pozorovať uloženie orgánov tráviacej, kostrovej, nervovej, cievnej a dýchacej sústavy," hovorí Ing. Mindek. Dermoplastické a kostrové preparáty, ktoré slúžia ako učebné pomôcky a umožňujú študentom skúmať prirodzený vzhľad i anomálie jednotlivých živočíšnych druhov, vytvoril preparátor Pavol Gašparík. „Väčšina týchto zvierat nezahynula rukou človeka, ale na starobu, či následkom úrazu. Pred tromi rokmi sme z Topoľčianok získali sedemstokilogramového koňa, ktorý bol vyradený z chovu a mal skončiť v kaflérii. Dnes ho máme k dispozícii pre štúdium kostrovej sústavy. Získali sme aj tri zubry európske, kostra jedného z nich je v súčasnosti tiež ozdobou osária. Medzi ďalšie vzácne exponáty patrí kostra pytóna a pštrosa, ktorá je vysoká 2,80 metra. Bol to najväčší pštros, v bývalom Československu, vážil okolo 150 kilogramov," hovorí P. Gašparík, ktorého zásluhou má univerzita v súčasnosti aj mimoriadne cenný kostrový preparát tigra usurijského. Uhynuté zviera mu daroval súkromný chovateľ. Kostrový preparát slúži na porovnanie s divožijúcimi zvieratami - rysom, medveďom, vlkom či mačkou divou. Okrem spomínaných preparátov majú študenti možnosť vidieť širokú škálu miniatúrnych i veľkých kostrových, lebečných preparátov cicavcov, vtákov, ale aj rýb a plazov.

Knižnica

Na katedre sa nachádza aj knižnica, kde si študenti môžu zapožičať študijný materiál, odborné knihy a časopisy, dizertačné práce a atlasy.

RENÁTA CHOSRAVIOVÁ

Na ukrajinskej pustatine o netradičných druhoch rastlín

Kolektív Inštitútu ochrany biodiverzity a biologickej bezpečnosti pri FAPZ rozvinul aktívnu spoluprácu s Výskumnou a pokusnou stanicou Nikitskej botanickej záhrady pri Národnej akadémii vied Ukrajiny v Novej Kachovke. Záujmy oboch inštitútov sa orientujú na problematiku netradičných druhov rastlín a ich využitia v agropotravinárstve, farmaceutickom priemysle, kozmetike a pri krajinnom tvorení.

Zo strany ukrajinského partnera je k dispozícii pomerne drsné agroekologické (podľa domácich obyvateľov vlčie) prostredie ukrajinskej stepi na testovanie biologického materiálu vybraných netradičných druhov rastlín (Asimina spp., Diospyros spp., Ziziphus spp. a iné). Sú tu piesočnaté pôdy, veľmi horúce letá (do 40 °C) a extrémne zimy (do -30 °C). Prínos zo slovenskej strany spočíva v charakteristike biologického materiálu vo forme morfometrických, biochemických, mikrobiologických, obrazových, senzorických a ďalších analýz. Problematiku riešia najmä spoločné dvojice doktorandov.

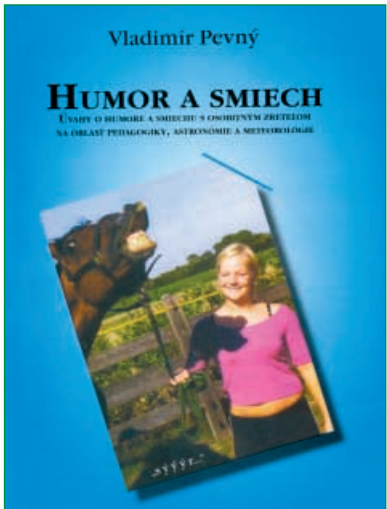
Časovo veľmi krátka, ale mimoriadne aktívna a špecifická spolupráca vyústila do spoločne organizovanej vedeckej konferencie Výsledky a problémy introdukcie rastlín v ukrajinskej stepi. Konala sa na Výskumnej a pokusnej stanici v obci Plodove v dňoch 18. - 19. októbra a bolo na nej viac ako sto účastníkov. Odznili tu zaujímavé prednášky, ktoré boli zverejnené v zborníku vo forme krátkych príspevkov. Za kolektív inštitútu bolo prezentovaných päť referátov, v ktorých sa uvádzali konkrétne výsledky experimentálnej činnosti introdukcie menej známych a netradičných rastlín v náročných agroekologických podmienkach. Dospelo sa k názoru, že môžu byť užitočné aj pre iné krajiny v súvislosti s klimatickými zmenami.

Účastníci konferencie vysoko ocenili výsledky ukrajinskej výskumnej stanice, vednej Ing. V. N. Derevjankom, ktorá si pripomína 50 rokov svojej činnosti. Pri tejto príležitosti udelil prof. Daniel Bíro, dekan FAPZ, jubilačnému pracovníkovi na znak úcty a plodnej spolupráce pamätnú plaketu, ktorú odovzdal doc. Ján Brindza.

Mgr. ZUZANA KOCHANOVÁ, Mgr. OLGA GRYGORIEVA, IOBBB

Smiech je jav všeludský

„Neexistujú dvaja ľudia s identickým zmyslom pre humor. Na tom istom deji - vtip, žarte, anekdote, ironii, sa jeden môže zasmiať a iný mu nerozumie. Každý zdravý človek má však zmysel pre humor, ktorý je súčasťou ľudskej povahy, tak ako zmysel pre krásu, povinnosť či spravodlivosť. Niektorí ľudia sa cítia príliš vznešení a humor je podľa nich niečo prizemné," hovorí VLADIMÍR PEVNÝ, autor publikácie Humor a smiech, ktorá nedávno vyšla vo vydavateľstve Garmond Nitra. Zdôrazňuje, že zmysel pre humor patrí k pozitívnym vlastnostiam človeka.

Táto téma ho začala intenzívne zaujímať už ako študenta na Vysokej škole zemědělskej v Brne. „S metódou riešenia otázok, čo je humor a prečo sa človek smieje, som sa prvýkrát stretol v knihe Vtip a jeho vzťah k podvedomiu od Sigmunda Freuda. Neskôr ma zaujala esej o význame komiky na s názvom Smiech od francúzskeho filozofa Henriho Bergsona, ktorá ovplyvnila moju budúcu tvorbu. Našiel som v nej vysvetlenie, prečo sa ľudia smejú. Smiech je prírodný jav a má potrestať každú chybu, ktorej sa niekto dopustí porušením jeho zákonitosti. V praxi to znamená, že keď člo-

„Jadrom humoru je radosť. To ostatné je škupina. Často dosť tvrdá.“

„Človek sa v živote najprv učí chodiť a potom sa celý život čuduje, ako to v živote chodí.“

„Skutočnosť sa niekedy správa ako chameleón. Len čo človek po nej siahne, už začne meniť farby.“

vek kráča po chodníku, potkne sa a spadne, chodci sa smejú. Mal zbadať prekážku a nepotknúť sa. Zaujalo ma však, či reakcia na chybu nie je iba škodoradosť alebo hlúposť. Zistil som, že sa to dá dokázať pomocou systémovej analýzy. V úvode knihy sa venujem tejto teórii," hovorí V. Pevný.

V ďalšej časti sa autor zameriava nad genézou a funkciami humoru, uvádza originálnu klasifikáciu smiechu a vyvracia názor, že humor a veda sa navzájom vylučujú. V publikácii nájdeme ilustrácie, tradované omyly, ale najmä úvahy o humore a smiechu s osobitným zreteľom na oblasť pedagogiky, astronómie a meteorológie.

Vladimír Pevný napísal aj viacero aforizmov. Inšpiráciou mu boli najmä politici. „Pamätám si, ako ma prekvapilo, keď sa môj aforizmus objavil v novinách Republika i v humoristickom časopise Kocúrko. Napísal ho však iný autor. Vtedy som si uvedomil, že ten istý aforizmus môže naráz vymyslieť viacero ľudí.“

V. Pevný plánuje v budúcnosti vydať ďalšiu publikáciu. „Mám ešte veľké množstvo vlastnej humoristickej tvorby, aforizmy, humoresky i vtipy. Veď humor je umenie, čo nebolo vždy jednoznačne uznávané," zdôrazňuje na záver.

RENÁTA CHOSRAVIOVÁ

VLADIMÍR PEVNÝ sa narodil v roku 1926 v Bošáci, žije v Nitre. Vysokoškolské štúdium absolvoval v Brne. V rokoch 1956 – 1976 pôsobil ako pedagóg pre odbor agrometeorológie a bioklimatológie na VŠP v Nitre. Neskôr pracoval ako samostatný vedeckovýskumný pracovník na VÚZH v Bratislave. Jeho celoživotným koníčkom je teória humoru a smiechu.

RECENZIA

Vyplnili medzeru v súčasnej študijnej literatúre

Autorský kolektív pod vedením prof. Rudolfa Holúbka, DrSc., vydal učebnicu **Krmovinnárstvo – manažment pestovania a využívania krmovín**. Je jediná za posledných 23 rokov, ktorá sa zaoberá touto závažnou tematikou. Jej cieľom je poskytnúť študentom, vedeckovýskumným a riadiacim pracovníkom vo výrobe teoretické a praktické poznatky z biológie, experimentálnej agrotechniky a pratechniky, manažmentu výroby a využívania krmovín v nadväznosti na racionálnu výživu hospodárskych zvierat, ochranu a tvorbu leso-poľnohospodárskej krajiny.

Prvá časť učebnice je zameraná na produkčný a ekologický význam krmovinnárstva, pestovanie a využívanie poľných krmovín. Ďalej sa dočítame o problematike obhospodarovania trvalých trávnych porastov a spôsoboch využívania krmovín. „Po spoločensko-ekonomických zmenách v roku 1989 sa podstatne zmenili aj podmienky pestovania

kŕmnych plodín a výroby krmív na Slovensku. Do popredia sa dostáva najmä ich ekonomizácia, zabezpečenie v požadovanej kvantite a kvalite. Trhová ekonomika vyžaduje aj uplatňovanie nových prístupov k pestovaniu objemových krmovín v diferencovaných prírodných podmienkach, so zreteľom na alternatívne využívanie zdrojov a efekt ich výroby," hovoria autori. Dodávajú, že nové poznatky je žiaduce syntetizovať kvôli ich využitiu pre ďalšie generácie.

V záujme ochrany, udržiavania a využívania prírodných zdrojov Zeme treba trávne porasty a krmoviny posudzovať v širších súvislostiach. Okrem produkčného brať do úvahy aj mimoprodukčné hľadisko, ktoré sa viaže na ekológiu, tvorbu a plánovanie krajiny. Z hľadiska stratégie krmovinnárstva je nevyhnutné, aby táto skutočnosť nadobudla v hierarchickom hodnotení poľnohospodárskych kultúr prioritnejšie postavenie a vyústila do optimálneho systému diferencovaného obhospodarovania trávnych porastov.

Publikáciu vydala SPU v Nitre a autori ju venovali prof. Vladimírovi Krajčovičovi, dlhoročnému vedúcemu Katedry krmovinnárstva a zároveň recenzentovi knihy.

Spoluautormi učebnice sú aj zamestnanci Katedry trávnych ekosystémov a kŕmnych plodín – Ing. Ján Jančovič, doc. Helena Gregorová, doc. Ján Novák, Ing. Eva Ďurková a Ing. Ľuboš Vozár. -rch-

Pavel Blaho - agrárnik a šíriteľ osvetu

V novembri tohto roku sme si pripomenuli 80. výročie úmrtia Dr. PAVLA BLAHA (1867 – 1927), slovenského lekára, publicistu, politika a národného buditeľa, jedného zo zakladateľov agrárneho politického hnutia na Slovensku. Popularitu si získal prácou na poli družstevníctva a šírenia nových metód a postupov v poľnohospodárstve medzi roľníctvom na západnom Slovensku.

Rodák zo Skalice, vyštudoval medicínu vo Viedni. V r. 1898 si otvoril ordináciu v Skalici. Popri lekárskej praxi sa angažoval aj pri zakladaní potravinových a peňažných družstiev. V r. 1898 založil Gazdovsko-potravný spolok v Skalici, ktorý bol podnetom pre zakladanie podobných spolokov na západnom Slovensku. V r. 1904 uviedol do prevádzky Roľnícke mliekarské družstvo v rodnom meste. Založil tiež Družstvo na nákup a speňažovanie výrobkov ľudového priemyslu.

Venoval sa aj novinárskej a publikačnej činnosti. Vydával ľudový kalendár Nová domová pokladnica, bol prvým šéfredaktorom pokrokového časopisu Hlas a zaslužil sa o vydávanie periodík Pokrok a Ľudové noviny. Organizoval divadelné predstavenia skalických ochotníkov, na Záhorí zakladal spolky trizvosti, ľudové knižnice. V Skalici založil spevokol. V roku 1905 tam dal vybudovať Spolkový dom, pri ktorom o rok neskôr založil aj múzeum, ktorého základom sa stala jeho zbierka ľudovoumeleckých výrobkov.

Spolu s Milanom Hodžom boli predsta-

viteľmi raného agrárneho hnutia na Slovensku. V r. 1906-1913 organizoval roľnícke zjazdy v Skalici a stal sa prvým riaditeľom Ústredného družstva pre hospodárstvo a obchod, založeného v r. 1912 v Budapešti. V roku 1906 bol zvolený za poslanca uhorského snemu za okres Svätý Ján. V r. 1903-1914 a 1918 pracoval ako sezónny lekár v Luhačovicích. Počas druhej návštevy USA (1912) prednášal v krajanských spolkoch o postavení Slovákov v Uhorsku. V ča-

se 1. svetovej vojny pôsobil ako vojenský lekár v Kroměříži a Székesfehérvári.

Po vzniku Československej republiky v roku 1918 zastával viacero významných postov v štátnej správe a podieľal sa aj na vzniku agrárnej strany na Slovensku, ktorej bol prvým predsedom. Bol jedným zo signatárov Martinskej deklarácie z 30. októbra 1918. Od 6. novembra 1918 bol menovaný za povereníka pražského Národného výboru pre politickú administratívu, poľnohospodárstvo a zásobovanie v prvej dočasnej vláde na Slovensku. Od 17. decembra 1918 bol referentom poľnohospodárstva na ministerstve s plnou mocou pre správu Slovenska. V rokoch 1918-1920 bol členom Revolučného Národného zhromaždenia, v rokoch 1920-1927 poslancom NZ za agrárnu stranu. Od roku 1920 predsedom dozorného výboru Ústredného družstva v Bratislave, od roku 1921 predsedom Zemедelskej rady.

Dr. Pavel Blaho bol aktívny aj pri formovaní slovenského bankovníctva. V januári 1908 založil Obchodnú banku v Skalici, v júni 1909 Roľnícku a priemyselnú banku vo Veľkých Levároch, zárodok neskoršej Americko-slovenskej banky v Bratislave. Blaho pôsobil ako predseda, resp. podpredseda jej správnej rady až do svojej náhlej smrti 29. novembra 1927. -r-

Magické obdobie

V čase predlžujúcich sa nocí a krátkych dní človek túži po svetle. Sviatky svetla v čase okolo zimného slnovratu sú prepojené s touto prirodzenou ľudskou túžbou. Dni, keď je viac tmy ako svetla, sú vraj dňami, keď spolu s tmou silnie aj moc zlých síl. Tie chcú ľuďom i zvieratám škodiť, preto pred útokom démonov a bosoriek bolo nevyhnutné magickými úkonmi chrániť seba, rodinu aj majetok. Celé obdobie od novembra do Vianoc bolo a je považované za magické. Počas niektorých výnimočných dní – na sv. Martina, sv. Ondreja, sv. Barboru, sv. Katarínu, sv. Mikuláša, sv. Luciu a na Štedrý deň, sú nepriaznivé sily silnejšie. Vianoce a Nový rok sú časom, keď sa ľudia zamýšľajú nad minulosťou a dávajú si plány do budúcnosti. Aby sa splnili všetky želania, stačí dodržiavať niektoré tradície a obrady. Aspoň tak to robili naši predkovia, pričom verili, že to bude mať účinok.

SYMBOLY VIANOC

Vianočný stromček a adventný veniec

Traduje sa, že zvyk ozdobiť vianočný stromček k nám prišiel z Nemecka. Po prvýkrát ho tam ozdobili v roku 1419. Najstaršia zmienka o osvetlenom vianočnom stromčeku je z brémskej kroniky z roku 1570. V súkromnom dome sa objavil o 60 rokov neskôr, v Štrasburgu. Na rakúskom cisárskom dvore bol vianočný stromček zaznamenaný až v roku 1816. V druhej polovici 19. storočia sa stal súčasťou vianočných zvykov aj v slovanských regiónoch. Roku 1896 na svätého Mikuláša zažiaril pred Mestským divadlom v Bratislave (vtedajšom Prešporku) obrovský smrek vyzdobený elektrickými žiarovkami. Výtŕžnici však žiarovky rozbíjali prackami, a tak im cez médiá pohrozili, že strom od elektriny odpoja, na čo by však obyvatelia doplatili stratou krásnej predzvesti vianočných sviatkov.

Čarovnú atmosféru vykúzlila aj vencia so štyrmi sviečkami, typický atribút adventu. Symbolom Vianoc, bez ktorého kedyś ani jeden národ neoslavoval zimné sviatky, bolo poleno. Vyrúbala ho hlava rodiny a dôležité bolo, aby oheň v kozube nevyhasol. Pokladalo sa to za zlú predzvesť.

Vianočné jasičky (betlehem)

Zvyk zhotovovať betlehemy sa rozšíril u nás koncom 13. storočia. Najskôr sa stavali v kostoloch, ľud si ich však obľúbil a postupne sa objavil aj v meštianskych domoch a vidieckych chalupách. Predobrazom jasičiek bol betlehem, ktorý postavil sv. František z Assisi, zakladateľ rehole frančiskánov. V duchu posolstva lásky a dobra v roku 1223 pripravil v talianskej lesnej jaskyni vianočnú slávnosť. Postavil jasičky so senom, k nim živého osla, voľa a voskovú figurínu Jezuliatka v životnej veľkosti.

Na Slovensku prevládali drevené vyrezávané betlehemy. K najkrajším patria stredoslovenské, ktoré sa vyznačovali veľkým množstvom vyrezávaných maľovaných postáv a bohatými dekoráciami. Súčasnú líniu reprezentuje najmä monumentálne dielo Jozefa Pekara. Jeho pohyblivý Slovenský betlehem je trvalo vystavený v Rajcekej Lesnej pri Žiline. Svätoplukovo námestie v Nitre každoročne zdobí drevený betlehem, ktorý pochádza z dielne ľudového rezbára Štefana Réckého zo Štítaru.

Vianočná guľa zdobí stromčeky už viac ako sto rokov

V roku 1889 Francúz Pierre Dupont si dal patentovať výrobu najobľúbenejšej ozdoby vianočného stromčeka, fúkanú guľu z jemného skla. Najskôr vyrábali jednofarebné sklenené guľe, neskôr aj farebné, ozdobené ornamentmi, kresbami vtákov, kvetov, hviezdikami a inými motívami. Začiatkom dvadsiateho storočia sa na trhu objavili prvé jemné sklenené srdiečka, hviezdčky, snehové vločky, dažďové kvapky i slzy. Súčasným trendom sú jednofarebné sklenené guľe rôznych veľkostí.

Imelo - dekoratívna vianočná rastlina

Rastie vysoko v korunách stromov a jeho plody, biele bobule, sa podobajú perlam. Dozrievajú práve v decembri. Naši predkovia verili, že tajomné vždyzelené imelo má kúzelné účinky, prináša šťastie a chráni pred ohňom i zlými duchmi. V stredoveku sa používalo ako významná liečivá rastlina a moderná veda potvrdila jeho liečivé účinky.

TÉMA: MED

Slovensko je netypickou krajinou v EÚ vo výrobe medu. Kým väčšina z nich má nedostatok medu, my sme nielen sebestační, ale máme aj nadprodukciiu. „Z ročnej produkcie okolo 3-tisíc ton ide asi polovica na export, najmä do krajín EÚ. Naším tradičným partnerom je Nemecko, ktoré je aj najväčším spotrebiteľom medu na svete,“ hovorí Ing. RÓBERT CHLEBO, PhD., z Katedry hydínarstva a malých hospodárskych zvierat. Spolupracuje s národnými i medzinárodnými organizáciami, zastrešujúcimi sektor včelárstva a výroby medu, ako je Slovenský zväz včelárov, Združenie Slovenská včela, slovenské a európske združenie spracovateľov medu, Komisia COPA/COGECA pre med, ale aj vedeckými organizáciami EurBee a s Medzinárodnou komisiou pre med.

O kvalite medu

V našej krajine sa väčšinou dorábajú zmiešané kvetové medy, z jednodruhových medov má výrazné zastúpenie repkový. V zahraničí ho obľubujú pre menej výraznú arómu, ktorou je ideálny ako prísada do iných potravinárskych výrobkov. Jeho špecifikom je rýchla kryštalizácia na tuhú hmotu, čo však slovenský spotrebiteľ často vníma negatívne. „Náš spotrebiteľ z nie celkom jasných dôvodov uprednostňuje tekuté medy. Práve týchto lacných svetlých a často veľmi riedkych medov je na svetovom trhu prebytok. Každý med, až na pár výnimiek, začne po čase kryštalizovať, čo možno pokladať skôr za záruku jeho pravosti,“ vysvetľuje odborník a dodáva, že naše obchodné refazce často vyzývajú spracovateľov na sfahovanie skryštalizovaného medu z obchodnej siete, kvôli nízkemu odbytu. „Výrobca med opätovne zahrieva, čím ho znehodnocuje a porušuje jeho kvalitu.“ Jedným z mála slovenských medov, ktorý nekryštalizuje, je veľmi obľúbený aromatický agátový med, špecifi-

často spomínaného a kritizovaného čínskeho medu netvorí z celkového dovozu ani 5 %. Med je prírodný produkt, obsahuje peľové zrná, čiže potenciálne môže byť aj alergénom. Európska norma preto pripúšťa i filtrované medy, s odfiltrovaným peľom sa však med strácajú aj niektoré vitamíny a iné cenné látky. Laická verejnosť sa občas znepokojuje aj obsahom reziduí antibiotík v mede. Ing. Chlebo konštatuje, že do roku 2002 sa používali antibiotiká na liečenie moru včelieho plodu a ešte z tohto obdobia môžu pochádzať nejaké rezidúá v mede. Ich obsah je však vo väčšine prípadov pomerne nízky. „Med je totiž jediná potravinu, ktorá nemá stanovené reziduálne limity. Mohlo sa stať, že med, ktorý bol v minulosti stiahnutý zo slovenskej obchodnej siete a vyhlásený za zdraviu škodlivú potravinu, obsahoval niekoľkonásobne menej reziduí ako mlieko či mäso, ktoré boli podľa legislatívy považované

Kryštalizácia je záruka pravosti

kum stredoeurópskeho regiónu. V najčistejšej forme je takmer bezfarebný, vodojasný, čo u niektorých konzumentov vyvoláva nedôveru. Bežnými nektárovými jednodruhovými medmi na Slovensku sú medy slnečnicové, lipové, príj. z lesnej maliny. Osobitnou kategóriou sú medovicové medy, ktoré pochádzajú najmä z ihličnatých lesov severného Slovenska a tvoria len veľmi malé percento z celkovej produkcie. Čisté medovicové medy, napríklad jedľové a smrekové, sú veľmi tmavé až čierne, do našej obchodnej siete sa takmer nedostávajú. Vyrábajú sa najmä do Nemecka, keďže si udržiujú vysoké ceny na svetovom trhu. U nás sa stretávame skôr s hnedými až tmavohnedými medmi s označením horský alebo lesný med, tu však ide už o zmesi s nektárovými medmi. O kvalite slovenských medov svedčí fakt, že na prvej celosvetovej degustačnej výstave medu v írskom Dubline získali všetky tri exponáty zo Slovenska ocenenie. Slovenská medovina si dokonca odniesla najvyššiu trofej - zlatú medailu Apimondie.

V súvislosti s dovozom medov na Slovensko Ing. Chlebo hovorí, že import ročne neprevyšuje 400 ton. „Väčšinou sa do Európy dováža med z Argentíny a Južnej Ameriky. Napriek názoru, že európsky trh je zaplavený predovšetkým ázijským medom, jeho podiel na spoločnom trhu klesá. Je to z toho dôvodu, že tieto medy majú špecifickú aromatickú chuť, na ktorú nie sú spotrebiteľia zvyknutí. Trhový podiel

za zdravotne neškodné, pretože u ostatných potravín sú reziduálne limity pre antibiotiká stanovené,“ hovorí odborník. Samozrejme, včelárskej verejnosti záleží na tom, aby bol zachovaný imidž medu ako stopercentne prírodnej a neškodnej potraviny, preto súčasný stav monitoringu reziduí záťažových látok, ktorého garantom na Slovensku je Štátny veterinárny a potravinový ústav v Dolnom Kubíne, je aj z celoeurópskeho pohľadu nadštandardný.

Med je v podstate sterilnou potravinou, nehrozí mu mikrobiálna kontaminácia a výskyt patogénov je účinne v ňom inhibovaný, pokiaľ nie je falšovaný a je dostatočne vyzretý, to znamená obsahuje menej než 20% vody. „Pri nalievaní medu do priehľadného pohára sa na dno musí ukladať v stužkách. Keď vytvára bubliny a rozptyľuje sa v

Z histórie ...

Prvé včely sa našli skamenené v jantári (asi pred 25 mil. rokov) a príliš sa nelíšia od dnešných. Prvé známe zobrazenie včelárenia pochádza z obdobia 15- až 20-tisíc rokov p. n. l., obrazy boli objavené v r. 1919, v španielskej Pavúčej jaskyni Cauveas de la Arana pri meste Bicipa. Je na nich zobrazený muž vyberajúci med z dutiny stromu a žena, ktorú obľutujú včely pri vyberaní plástu zo skalnej dutiny.

Patrón včelárov

Sv. Ambróz (340 - 397) bol milánsky biskup. Narodil sa v meste Trevére (dnešné Nemecko). Zo starých záznamov sa dozvedáme, že na jeho detskú tvár sadol roj včiel. Neuštipla ho však ani jediná. Po smrti bol uznaný za patróna včelárov. Kult sv. Ambróza bol najviac rozšírený v stredoveku, keď vznikali včelárske cechy a spolky. Jeho sviatok sa slávi 7. decembra.

pohári ako to robia bežné sirupy, je veľmi pravdepodobné, že med je poškodený,“ vysvetľuje Róbert Chlebo.

Tendencie včelárstva

Včelárstvo na Slovensku podľa názoru R. Chleba zostáva aj naďalej sektorom založeným predovšetkým na hobby princípe. „V súlade s európskou legislatívou sa za profesionálneho včelára v EÚ pokladá ten, kto má vyše 150 včelstiev. U nás je takých len 53 a aj tí majú zvyčajne ešte aj iný zdroj príjmov. Väčšina včelárov má 10 až 20 včelstiev. Problémom je aj to, že včelárska základňa je prestarnutá. Malé firmy či jednotlivci, ktorí ponúkajú špeciality a kvalitné produkty z medu, nemajú odberateľa, a preto realizujú odbyť predajom „zo dvora“ alebo na tržniciach a jarmokoch. Nemožno preto v blízkej budúcnosti očakávať stúpajúcu tendenciu včelárstva na Slovensku, ale to je na

koniec celoeurópsky problém a ako sa zdá, ani podporné programy EÚ nedokázali zatiaľ účinne zastaviť trend stagnácie vo včelárstve, hoci hlavný úžitok zo včiel nespočíva v produkcii medu, ale v udržiavaní ekologickej stability krajiny prostredníctvom opelenia rastlín,“ uzatvára Ing. Chlebo.

VIETE, ŽE...

- dobyvateľ Alexander Velký (356 - 323 p. n. l.), bol po svojej smrti prevezený do Alexandrie. Legenda hovorí, že preto, aby jeho telo zostalo nepoškodené, bolo počas prevozu uchovávané v mede,
- indický boh Višna býva zobrazený v podobe modrej včely,
- včely sú dobrí staviteľia – plásty, ktoré stavajú, majú pevnú konštrukciu a ich rozmery sú dodržané s neobvyčajnou presnosťou: uhol bunky sa vždy rovná 109° 28',
- včela vylietajúca z úľa má slabý záporný náboj. Počas letu vytvára okolo seba elektrické pole, náboj sa mení na kladný a naberaá na intenzite do 1,5 až 1,8 V, najmä počas jasného počasia,
- včely sú majstrami v rozlišovaní vôní, ich čuch je tisíckrát silnejší ako ľudský, vôňu kvetov zaciťia z vyše kilometrovej vzdialenosti,
- príbuzný včely – čmeliak – je skutočným paradoxom prírody. Americkí učenici preskúmali jeho telesnú hmotnosť a aerodynamické vlastnosti a prišli k záveru, že nemôže lietať a on lieta...,
- v prírode sa stretávame aj s včelami samčkami trúdmi - albinmi s bielymi očami,
- larva matky sa len za päť dní svojho vývoja zväčší tritisíckrát a larva včely tisícšesťstokrát,
- včely majú vo výnimočných prípadoch, spojených so zachovaním rodu, schopnosť predĺžiť svoj život až šesťkrát,
- včela má päť očí, ale červenú farbu vidí len ako sivú,
- aby včela nazbierala kilogram medu, musí vyletieť 150-tisíc krát, nalietať tritisíc km a navštíviť 10 miliónov kvetov,
- jeden výlet trvá včele 10 minút. Denne vylieť z úľa asi desaťtisíc včiel, ktoré navštívia až štyri milióny kvetov. Na jar lietajú asi 800 metrov od úľa, ale v lete aj na vzdialenosť 4 km a viac. Včela dokáže preletieť až 60 km za hodinu. V lete vylieť už o štvrté ráno a denne pracuje až sedemnášť hodín!

Stranu pripravila: RENÁTA CHOSRAVIOVÁ

Akú symboliku majú oplátky, med, jablká, orechy a cesnak na našom štedrovečernom stole?

Jeden zo zvykov, ktorý bol ešte v predkresťanskom období a pretrval dodnes, je podávať na Štedrý večer oplátky s medom a cesnakom. Oplátky symbolizujú telo Kristovo, med hojnosť a lásku. Každému stolovníkovi ním otec alebo matka urobili na čelo znak kríža. Dievčatám, aby boli pekné a deťom, aby poslúchali. Každý zo stolujúcich musel pri štedrej večeri rozbiť orech. Keď mal v škrupe zdravé jadro znamenalo to, že bude po celý rok zdravý, červivé jadro veštlo chorobu. Jablká a cesnak sú symbolmi zdravia, cesnak ako prírodné antibiotikum slúžil ako ochrana proti démonom.

O NAŠOM VZŤAHU KU KULTÚRNEMU DEDIČSTVU

Prechádzka zámockým parkom

Prekrásne zákutia prírody, modelované ľudskou rukou. Ako vence obopínajúce starobylé sídla. Viedenský Schönbrunn, moravské Buchlovice, ale i naše Topoľčianky. Historické záhrady a parky. Živé a neustále sa meniace umenie, ktoré vyžaduje starostlivosť ľudskej ruky. Sú aj tu, okolo nás. Lenže... Už nie sú tým, čím bývali. Alebo čím by mohli byť. Prečo? Vefa nezodpovedaných otázok. Pokúsme sa hľadať odpovede na niektoré z nich s Ing. RICHARDOM KUBIŠTOM, PhD., z Katedry záhradnej a krajinskej architektúry FZKI.

Kaštiele a parky nie sú na území Slovenska ničím výnimočným. Nájde ich snáď v každej väčšej či menšej obci.

- Áno, v minulosti, v časoch po tureckých nájazdoch, si tu uhorská šľachta stavala svoje letné sídla a ruka v ruke s tým podnietila aj rozvoj umenia tvorby parkov. Kaštiele boli spravidla menšie, zato obklopené rozľahlými parkmi. Trochu zjednodušene možno povedať, že v každej druhej obci máme historický park. V niektorých až päť či dokonca desať. Nitriansky kraj má asi 300 obcí a nachádza sa tu vyše 150 parkov. Oficiálne je na celom území Slovenska štátom evidovaných 425 parkov, čo je dosť skresľujúce číslo, pretože v evidencii ministerstva životného prostredia sú uvedené len tie najzachovalejšie. V skutočnosti je ich oveľa viac. Problém je v tom, že parky sú chránené podľa dvoch zákonov. Na jednej strane ako chránené územie prírody podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, na druhej zas podľa zákona o ochrane pamiatkového fondu. Existuje aj tretia možnosť, že obecný úrad vyhlási park za miestnu pamätihodnosť.

V okolitých krajinách sa cestovatelia či turisti ponúka aj nádherná zachovaných alebo obnovených zámokových parkov. Pastva pre oči, ale aj dušu, ktorá hľadá relax...

- Možno si viac cenia to, čo im minu-

losť zanechala. Uvedomujú si, že to nie je iba fráza, keď sa povie kultúrne dedičstvo národa. V skutočnosti je to obrovský rozvojový potenciál pre daný región. Tisíce turistov obdivujú napríklad krásy moravskej Lednice. Domáci vedia, že sa im oplatí objekty udržiavať, pretože sú lákadlom pre cestovný ruch a s ním spojenú ekonomiku. Mali by sme si z nich brať príklad. Bola by večná škoda nechať spustiť naše parky, zabudnúť na ne a rozparcelovať ich, ako sa to dnes často stáva. Bolo by treba porozmýšľať, ako ten-ktorý historický objekt zrekonštruovať a vytvoriť z neho magnet pre turistov a impulz pre rozvoj regiónu.

Ktoré miesta vás osobne najviac upútali?

- Netreba chodiť ďaleko, veď hneď za hranicami je už spomínaná Lednice. Vo Viedni je veľké množstvo nádherných záhrad, veľmi vzácny secesný park, také niečo málokde vidieť. V maďarskom Gödöllő je zas kaštieľ a park, preslávený cisárovnou Alžbetou, zvanou Sisi. Kaštieľ bol kompletne zrekonštruovaný a obnovený park je na dobrej ceste. Za drahé peniaze bolo dokonca obnovené historické drevené divadlo v objekte kaštiela. Koncentrácia týchto zaujímavých prvkov zvyšuje hodnotu a atraktivitu objektu. Aj vo Varšave je čo obdivovať. Na rozdiel od nás si oveľa viac cenia historické objekty. S Rakúskom sa nechcem ani porovnávať, zabehnutý systém starostlivosti o kultúrne dedičstvo tam funguje presne tak, ako má. To znamená, že aj súkromné parky či záhrady sú určité čas prístupné verejnosti, organizujú sa v nich záhradné slávnosti, koncerty. Na základe dobrého projektu môžu majitelia dostať podporu od štátu, keďže zachovávajú kultúrne dedičstvo a zároveň ho sprístupňujú verejnosti.

Klasicistický kaštieľ v Palárikove.

Prvá takáto lastovička bola tohto leta aj v nitrianskom podhradí...

- V súvislosti s touto akciou mi chýbala hlbšia myšlienka, koncovka. Sprístupnenie záhrad pre verejnosť by bolo cennejšie, keby bolo spojené s ich rekonštrukciou. Záhradky nie sú veľké a predstavte si, že by sa každý rok aspoň jedna zrekonštruovala, po desiatich rokoch by boli všetky dané po pôvodného stavu. Takže nie iba hovoriť, publikovať, ale niečo pre ne aj urobiť.

Počiatočným krokom k záchrane devastovaných parkov a záhrad je poznanie skutkového stavu.

- Samozrejme, prvým stupňom je dokumentácia, kategorizácia, uvedomenie si hodnoty jednotlivých objektov. Tejto téme som sa venoval vo svojej dizertačnej práci.

No to musela byť vskutku mravčia práca! Koľko záhrad a parkov ste v našom Nitrianskom regióne zdokumentovali?

- Stopäťdesiat, „kobercovo“, všetky rad za radom. Od tých najzničenejších až po najzachovalejšie. Nie je to konečné číslo, tých objektov je určite viac, ale tak či tak je to najrozsiahlejšia evidencia týchto objektov.

Aký vzťah majú domáci obyvatelia k svojim parkom?

- Možno tu pozorovať generačné rozdiely. Mladí ich využívajú mierne devastujúcim spôsobom. To by možno nebol až taký problém, keby tam bola zabezpečená adekvátna starostlivosť o zeleň. Keby bol park udržiavaný, možno by sa aj mladí k nemu inak správali. Staršia generácia si uvedomuje hodnotu parku a snaží sa ho chrániť. Aj prístup starostov

je rôzny. Niektorí v nich vidia lukratívne pozemky pre individuálnu výstavbu. Další nachádzajú vo svojom historickom dedičstve hlbší potenciál pre rozvoj obce. Ťažko generalizovať. Najlepšia alternatíva, aj keď nie dokonalá, je asi tá, keď sa historické objekty dostanú do súkromných rúk silného investora, ktorý si je vedomý aj morálnej hodnoty objektu a nesaží sa silou-mocou pretvoriť ho na svoj obraz, pristavovať k nemu umelé fóliové jazierka, bazény a iné prvky, ktoré do parkov jednoducho nepatria.

Myslím si, že aj tu zohráva dôležitú úlohu výchova...

- Určite. Pozerám sa do budúcnosti optimisticky a verím, že sa to časom zlepší. Keď bude viac peňazí, ujde sa viac aj na kultúru, aj tú živú, ktorá je zosobnená v našich parkoch.

Môžu sa majitelia takýchto historických objektov, ktorým záleží na ich záchrane, obrátiť na vašu fakultu o radu či konkrétnu pomoc?

- Usilujeme o to, veď na Katedre záhradnej a krajinskej architektúry našej fakulty sa vyučuje predmet obnova historickej zelene. Snažíme sa ku konkrétnemu objektu vždy pristupovať komplexne. Skupina študentov si napríklad vyberie objekt a usiluje sa na ňom uplatniť vhodné a správne princípy rekonštrukcie. Je to súčasť štúdia v piatom ročníku. Pravda, vyžaduje si to od študentov aj exkurz do histórie.

Držím v ruke vašu knihu s názvom Historické parky a záhrady. Nitriansky kraj. Zalistujme v nej...

- Už som spomínal, že som sa dokumentovaním parkov a záhrad venoval vo svojej dizertačnej práci. Že sa z nej napokon zrodila knižná publikácia, je zhoda priaznivých náhod. Bola tu možnosť popularizovať danú tému a podarilo sa nám získať grantové prostriedky z ministerstva kultúry.

Aby som ju čitateľom priblížil, poviem, že farebná časť dokumentácie je zo súčasnosti, vznikla v priebehu štyroch rokov. Čierno-biela časť, to sú reprodukcie 50- a 100-ročných fotografií. Pred pol-

storočím bol vykonaný rozsiahlejší prieskum objektov v pamiatkovom ústave. Pri každej fotografii je uvedený autor a rok vzniku fotografie. Storočné fotografie predstavujú reprodukciu z publikácie, ktorá bola spracúvaná na území Uhorska na prelome 19. a 20. storočia. Jedna kapitola viacsväzkovej knihy bola vždy venovaná šľachte a jej sídlam. Reprodukovaná mapová dokumentácia spred storočia je doplnená o súčasný stav a rozsah objektov. Ich porovnaním zistíte, že časom došlo k redukcii pôvodnej rozlohy. Niektoré objekty zanikli, napriek tomu je stále čo zachraňovať. Určite sa nedá všetko, napriek tomu sa treba o to aspoň pokúsiť. Bolo by treba k tomu pristupovať systematicky, formou štátnej podpory a tou podnietiť aj súkromných investorov, aby bol zabezpečený správny prístup k rekonštrukcii jednotlivých objektov. Nie zbúrať ich a postaviť si vilu, ale skôr uvažovať komplexne v regionálnom kontexte. V posledných desaťročiach bolo mnoho kaštieľov a parkov zlikvidovaných. Nevyhovovali ideologicky, zámerne boli v nich umiestňované rôzne ústavy, školy, internáty. Neboli udržiavané, upadali, stávali sa útlomom rôznych sociálnych živlov...

V knihe mapujete Nitriansky kraj. Ale počula som, že budete v tejto práci pokračovať...

- Áno, prebieha mapovanie objektov v Trnavskom kraji. V budúcnosti by som chcel zahrnúť do tejto práce aj Bratislavský kraj, časom možno celé Slovensko. Dakujem za rozhovor!

KATARÍNA POTOKOVÁ

Publikácia je vzácnym dokumentom, ktorý bez ružových okuliarov poukazuje na súčasný stav kedysi krásnych a zaujímavých objektov ľudskej tvorivosti. Zároveň chce byť aj inšpiráciou pre tých, ktorým záleží na zachovaní ich odkazu budúcej generáciám. Možno i pre tento odkaz bola na tohtoročnom Agrokomplexe ocenená Zlatým kosákom.

Súčasťou areálu je aj rímskokatolícky kostol.

Snímky: RICHARD KUBIŠTA

Východné Slovensko fotobjektívom

Od polovice do konca novembra sa na Fakulte záhradníctva a krajinného inžinierstva na Tulipánovej ulici konala výstava študentských fotografií, nazvaná Východné Slovensko objektívom študentov. Usporiadala ju Katedra záhradnej a krajinskej architektúry FZKI.

Fotografie zachytávajú tento kút Slovenska očami študentov záhradnej architektúry ako priestor originálnych sakrálnych prvkov drevenej architektúry. Zaznamenávajú aj ich pohľad na centrálnu mestskú zónu sídiel, parky či pamätníky druhej svetovej vojny. Takto bol zameraný program májovej odbornej exkurzie, na ktorom sa zúčastnilo 46 študentov a ich pedagógov. Program a odbornú garanciu exkurzie v spolupráci s Krajským pamiatkovým úradom v Prešove zabezpečila Ing. Eva Semanová. Skupina navštívila 14 architektonicky vzácných drevených kostolíkov. Päť v

Bardejovskom okrese (Tročany, Hervartov, Krivé, Frička, Jedlinka) a deväť v okrese Svidník (Ladomirová, Bodružal, Miroľa, Dobroslava, Krajné Čierne, Korejovce, Prikra, Šemetkovce, Hunkovce). Cenným prínosom boli názorné ukážky obnovy zelene pri historických objektoch, ktoré sú prejavom kreativity anonymných ľudových tvorcov s bohatou mierou fantázie a ich osobitého výtvarného citenia. Súčasťou exkurzie bola návšteva centrálnych mestských zón Prešova, Bardejova, Košíc a Humenného, parkov v Bardejovských Kúpeľoch, Humennom či Betliari, ako aj Pamätníka

Čs. armády na Dukle s cintorínom padlých vojakov, ktoré sú národnými kultúrnymi pamiatkami. V Medzilaborciach navštívili študenti múzeum Andyho Warhola a pravoslávnu Cerkev sv. Ducha.

Inšpirovaní získanými skúsenosťami a tamojším prostredím, chceme v tomto jedinečnom regióne Slovenska zorganizovať v júli 2008 „letnú školu land art“ pre študentov fakúlt krajinskej tvorby z krajín V4 a združenia ELASA. V tejto súvislosti upozorňujeme záujemcov o letnú školu z radov študentov krajiny tvorby (7 kreditov ECTS), že o pripravovanej aktivite môžu získať informácie na Katedre záhradnej a krajinskej architektúry FZKI.

Doc. Ing. LUBICA FERIANCOVÁ, PhD., Ing. DANIELA HREBIKOVÁ, PhD., ZKZA

Skupina študentov záhradnej architektúry na májovej exkurzii po východnom Slovensku. Foto: autorky

Mám rada prácu s ľuďmi

V bankovníctve sa uplatňuje veľa našich absolventov. Obslúžia vás pri priehradke, analyzujú finančný trh, radia, ako investovať, ba sedia aj na manažérskych stoličkách. Tak ako Ing. ZUZANA SLOVÁKOVÁ, ktorá riadi pobočku Československej obchodnej banky v Nitre. I keď je koncom roka v banke čulý ruch a žena vo funkcii má okrem pracovných povinností aj kopec tých prozaických domácich, našla sa v jej diári chvíľa na stretnutie s Poľnohospodárom.

Obchody praskajú v tomto období vo sviatkoch. Aj banky?

- Človek je už taký, že si veľa vecí odkladá na poslednú chvíľu, akoby na druhý deň mal prísť koniec sveta. Najväčší nápor je, samozrejme, pred vianočnými sviatkami alebo v medziobdobí pred koncom decembra. Hlavne podnikatelia chcú dobehnúť všetko, čo je pre nich dôležité. Čaká nás veľký nápor ľudí. Snažíme sa klientom rýchlo vyhovieť, a preto je tento čas pre pracovníkov banky veľmi stresujúci. Situácia sa opakuje rok čo rok, určite sa jej nevyhneme ani tento raz. Spotreba neustále rastie, ľudia si požičiavajú, takže v úverovom segmente čakáme veľký nápor.

Čím je žena vo vašom postavení v tomto hektickom období? Viac manažérkou, alebo manželkou, mamou, čo v myslí odbieha k domácim povinnostiam? Alebo sa to dá v pohode sklbiť?

- Už druhý rok pripravujeme všetko na Štedrý deň. Veľkou oporou mi je manžel, s ktorým si prácu podelíme. Nie je to nič výnimočné, lebo je to tak u nás počas celého roka. Ja urobím rozpis, čo nám treba, manžel nakúpi. Keďže je šéfkuchárom v jednom nitrianskom podniku, všetko pripraví a navarí. Mamka zas napéče. Stromček zdobíme spolu s našou dcérou, druháčkou. Už som sa naučila, že si treba niekoľko týždňov vopred pripraviť aj rekvizity na výzdobu príbytku. Každý má svoju úlohu v predsviatkových prípravách a neberieme to ako stres. Posledné roky sme boli na sviatky mimo domova, chodievame na chatu na Oravu, kde je nádherný pokoj.

Čím sú pre vás sviatky?

- Sme kresťanský založená rodina, snažíme sa dodržiavať tradície, ktoré sme si priniesli z domu, aj ja, aj manžel. Oddychujeme, relaxujeme, klasika...

Aj na vianočnom stole?

- Lipneme na tradičnej kuchyni, neexperimentujeme. Bude rybacia a šošovicová polievka, kapor, šalát.

Naladili sme sa sviatočne a atmosféra najkrajších sviatkov roka ma tak uniesla, že som odbočila od toho, na čo som sa pôvodne chcela spýtať. Na vaše povolanie, pracovnú kariéru. Ako viem, bolo to iba nedávno, čo ste v aule z rúk dekana preberali červený diplom...

- Je to tak. Mám 31 rokov a na SPU som študovala v rokoch 1995-2000. Bola som v ročníku, ktorý začínal štúdium odboru medzinárodný obchod. Naším zameraním bola nemčina, ktorú sme ukončili štátnou skúškou v roku 1998.

Priznám sa, na školu som nastupovala s trochu slabšími vedomosťami z nemeckého jazyka, a preto mi pomohlo, že sme mikro- a makroekonómiu preberali s nemeckým lektorom. Boli sme teda pripravení študovať a učiť sa aj odborné výrazy v nemčine. Trošku ma mrzí, že po štátnej skúške už štúdium nemčiny nebolo také intenzívne. Ani kvalita vyučovania angličtiny. No a po škole? Keď som v roku 2000 promovala, bola som už v šiestom mesiaci tehotenstva. Nasledovali dva roky materskej dovolenky a do práce som nastúpila až v marci roku 2003. Začínala som v našej spoločnosti ako klientská pracovníčka pri priehradke, postupne, po roku, som sa prepracovala na úverovú pracovníčku pre podnikateľskú klientelu a už dva a pol roka pôsobím vo svojej terajšej funkcii. Takže postup v jednej spoločnosti, ktorá mi umožnila kariérny rast. No a uvažujem, že by som sa mohla uchádzať o ďalší post v našej banke.

Súvisí s tým aj váš plán, vrátiť sa na univerzitu na doktorandské štúdium?

- Je to môj cieľ. Rada by som ho absolvovala v horizonte najbližších piatich – siedmich rokov.

Je to pre vás dôležité z profesionálneho hľadiska, alebo je to osobná ambícia, neustále sa vzdelávať?

- Z každého niečo. Pracujem v takom

biznise, kde je inžinierske štúdium, myslím, veľmi dobré, ale doplniť si ho aj doktorandským beriem ako nutnosť aj výzvu. Uvažovala som o tom už po skončení školy, ale v dobrom slova zmysle mi to „prekazila“ materská dovolenka. Keby bolo keby... možno by som dnes učila na škole. Musím povedať, že som sa vždy rada učila. Na párovskom gymnáziu som študovala matematiku a fyziku a po maturite som zvažovala, či sa dať na štúdium veterinárstva, alebo ekonomiky. Chcela som ostať v Nitre, a to nakoniec

„Spomienky na školu, spolužiakov a pedagógov sú stále živé,“ hovorí Zuzana Slovákova. Foto: za

rozhodlo. Uvažovala som aj nad uplatnením po skončení vysokej a ekonomika sa mi zdala najvhodnejšia pre prax.

A čo veterina?

- Dá sa povedať, že zostala v rovne záujmu. Mojm veľkým koníčkom je chovateľstvo – kynológia. Máme zatiaľ jedného psa plemena flat coated retriever, myslím, že v Nitre som ešte takého nevidela. Sme členmi kynologického klubu, v priebehu budúceho roka chceme dokúpiť ďalšieho psíka, okrem toho mám mačku, škrečka. K zvieratkám ma to ťahá stále...

Máte čas aj na iné koníčky?

- Práca mi zaberá veľmi veľa času. Musím sa stále vzdelávať, intenzívne sa venujem angličtine. Čítam knihy o vedení ľudí, o manažmente. No a mám rodinu, dcérku školáčku. Učíme sa spolu, aj keď babka a manžel sa jej tiež venujú. Myslím, že do dvadsiatich štyroch hodín sa toho už viac nezmestí...

Keď potrebujete odbornú radu, pomyslíte na niektorého z bývalých učiteľov alebo spolužiakov? Vytočíte číslo univerzity?

- Spomienky na školu sú stále živé, pretože som neustále v kontakte s mnohými spolužiakmi. Osobne alebo e-mailom. Veľmi často sa s prosbou o radu obraciam napríklad na kolegu, ktorý pôsobí ako personalista vo veľkej novozámockej firme, venuje sa vedeniu a náboru ľudí. Ale kontaktujem aj ďalších spolužiakov. Priznám sa, cítim príliš veľký rešpekt voči svojim bývalým učiteľom, aby som ich žiadala o pomoc. Akosi som sa na to ešte neodhodlala. I keď... diplomovú prácu som robila u pána docenta Malejčíka a myslím, že jemu by som asi zavolať, keby som si nevedela rady. Rada si spomínam aj na manažment, ktorý nás učil, podával ho veľmi svojráznym spôsobom. A veru aj na veľmi prísne písomky!

A sme pri tom! Škola a učiteľia, jedno bez druhého nemysliteľné...

- Keď si ich v duchu premietam, musím povedať, že sa veľmi živo pamätám na tých, ktorí nás zaujali svojím prejavom, vedeli vtiahnuť do problematiky, ozvláštniť aj suchopárnu prednášku. Pretože niektoré predmety neboli veru veľmi „záživné“ a ak mal pedagóg k tomu aj uspávací, monotónny štýl prejavu, nepôsobilo to na nás veľmi dobre. Rada spomínam na predmet financie a mena.

Mávali sme ho v stredu večer okolo piatich s pánom docentom Belicom a pamätám si skoro všetky jeho prezentácie a prednášky, podával ich veľmi zaujímavou formou, takže som sa na skúšku takmer nemusela ani učiť. Pamätám sa na nemeckého externistu, ktorý nás učil makro- a mikroekonómiu. Museli sme dávať sakramentský pozor, aby sme si niečo zapamätali. Spomínam na podvojné účtovníctvo u pani docentky Hacherovej, ktoré som tiež veľmi rýchlo pochopila z jej prezentácie. Dalo mi to veľa aj do praxe. Keď som sa pripravovala na prijímací pohovor do banky aj na prvé školenia, listovala som si predmet financie a mena, makroekonómiu a podvojné účtovníctvo. Rok som robila úvery pre podnikateľskú klientelu a čerpala som zo školských poznámok. Veľmi mi to pomohlo. Určite aj mojim spolužiakom. Je to dôležité pre všetkých, čo študujú. Možno by bolo treba budúcich učiteľov orientovať tak, aby si cibrili komunikačné a prezentačné zručnosti. Nás v praxi veľmi často školia, ako viesť a zaujať ľudí, ako sa prezentovať, komunikovať so zákazníkom. Veď od toho závisí aj výsledok našej práce, v hociakorej sfére pôsobenia.

Aké sú vaše plány do budúcnosti?

- Zatiaľ chcem rozvíjať svoju kariéru v praxi. V horizonte desiatich – pätnástich rokov chcem zostať v bankovníctve. Potom sa budem obzerať po niečom pokojnejšom, menej stresujúcom. Mám rada prácu s ľuďmi, viem ich, kaučujem, viem si predstaviť nejakú skupinu študentov, ktorým by som mohla odovzdať informácie a skúsenosti. Aj toto je dôvod, prečo pomýšľam na doktorandské štúdium.

Drží vám palce a prajem veľa úspechov!

- Ďakujem a dovoľte, aby som na záver adresovala niekoľko slov terajším študentom. Keď som sa autom viezla sem, do školy, snažila som sa rozpačovať na svoje študentské roky. Nebolo to tak dávno a musím povedať, že to bolo krásne obdobie môjho života. Mladosť, manželstvo, prvé dieťa. Spomínam si, ako som vtedy veľmi rýchlo chcela ukončiť školu a vhrnúť do reálneho života. No teraz, s odstupom času, odkazujem všetkým mladým ľuďom, ktorí budú čítať Poľnohospodára, aby si naplno uživali okamihy študentského života, keď ich ešte netrápia starosti v pracovnom a rodinnom živote. Prajem všetkým na univerzite príjemné vianočné sviatky, šťastný a úspešný nový rok!

Ďakujem za rozhovor! K. POTOKOVÁ

Aj na náhodu treba byť pripravený

„Vážení diváci, pozývam vás sledovať Farmársky magazín o tom, ako využívať eurofondy a ako dobre gazdovať na poli, v záhradke i v drobnochove,“ víta nás pri obrazovkách redaktor banskobystrickej redakcie Slovenskej televízie, Ing. JÁN ŠKORŇA. Študoval zootechniku na Agronomickej fakulte, vtedy ešte Vysokej školy poľnohospodárskej, v rokoch 1989 až 1993. Považuje to za najkrajšie obdobie vo svojom živote.

Hm, ale svojím spôsobom aj mimoriadne, nie?

- Veru, na vysokej som začínal v revolučnom roku. Veľmi rád a veľmi aktívne som sa zapojil do vtedajších udalostí. Prežil som niečo jedinečné a naozaj veľmi vzrušujúce. Určite sa to len tak ľahko nezopakuje... možno sa moji synovia v budúcnosti dožijú dačoho podobného... Nuž, ktovie? No a keď sa revolúcia pomínula, našiel som si frajerku, terajšiu manželku. Aj láska na internáte mala chuť, farbu a vôňu, až sa červenám, keď si na to spomeniem.

Stíhali ste popri tom všetkom aj školské povinnosti?

- Snažil som sa a podarilo sa! Tak som vo štvrtom ročníku promoval, aj sa oženil. Ako čerstvý inžinier som nastúpil do družstva v Jasení, v okrese Brezno. Trávil som sa tam pár mesiacov, ale bola to pre mňa jednoducho tragédia. Veľmi sa na to hodí definícia: nesprávny človek na nesprávnom mieste v nesprávnom čase.

???

- Potom som sa chvíľu pretíkal rôznymi zamestnaniami, až som zakotvil v banskobystrickom štúdiu Slovenskej televízie.

Režisér relácie Ciro Králik, technik Ivan Schwarz a Ján Škorňa pri reportáži o cyklistických chodníkoch v poliach a lesoch. Štyridsaťročný bicykel moderátorovho svokra poslúžil ako rekvizita. Snímky: IGOR DEMČÁK

zie. Nikdy predtým mi nenapadlo, že raz budem televíznym redaktorom a moderátorom. Dostal som sa k tomu úplnou náhodou. Čítal som pracovné inzeráty, vypisoval listy a obchádzal rôzne konkurzy. Jeden z nich bol aj v televízii. Keď mi zavolať, že som ho vyhral a prijali ma, neveril som vlastným ušiam a hodnú chvíľu mi trvalo, kým som sa s tým zžil. Začiatky boli veľmi ťažké. Nikoho som nepoznal, nemal som skúsenosti s písaním, ťažko sa mi čítalo na mikrofón. A navyše, som obrovský trémista a mal som ukrutný strach z kamery.

Stojí práca pred kamerami za to?

- Práca v televízii je veľmi zaujímavá. Za dvanásť rokov som pripravil stovky reportáží, počnúc vysokou politikou v hlavných správach cez investigatívnu publicistiku až po dokumenty o prírode. Skúsil som si veľa rôznych postov: redaktora, moderátora, scenáristu, režiséra, mediátora, produkčného. V mojej robote nie sú dva dni rovnaké, je tu stále živo a mám veľkú mieru slobody. Aj preto som v televízii tak dlho a som jedným zo služobne najstarších redaktorov.

Zahliadli sme vás aj v auditórii tohtoročného Agrofilmu. Čoby len zahliadli, preberali ste dokonca významnú cenu!

- Od mája tohto roku pripravujem s kolegami Farmársku revue. Vymysleli sme ju spolu s kameramanom a projekt ponúkli ministerstvu pôdohospodárstva. Tam rozhodli, že sa budú podieľať na jej financovaní a STV súhlasila, že ju môžeme u nás točiť. Je to seriál publicistickej reportáže o živote slovenských farmárov v celom spektre ich činností, pri naša praktické rady pre gazdov a každého, kto sa chce venovať akémukoľvek chovu alebo pestovaniu. No nebudem o nej hovoriť, radšej si to pozrite v sobotu okolo 16. hodiny a v nedeľu ráno okolo pol deviatej. Alebo na internete (www.

Príprava Farmárskej revue je občas veľmi náročná. Košťovka vo vínnej pivnici v Mojmírovciach patrila k tým najťažším :-)

stv.sk vo videoarchíve, www.zemesluzba.sk). Máme zatiaľ veľa pozitívnych ohlasov, a tak bojujeme o lepší vysielací čas. Tri diely sme prihlásili aj na Agrofilm a boli sme veľmi milo prekvapení, že nás nezávislí odborníci ocenili a získali sme Cenu SPPK. Je to super pocit!

Pomáhajú vám pri príprave jednotlivých dielov relácie aj kontakty zo školy?

- Veľmi často. Spolužiáci a mnohí bývalí učelia ma zásobujú nápadmi a dobrými témami. Je radosť robiť s ľuďmi, ktorí vedia pútavo rozprávať a navyše majú čo povedať. Za všetkých spomeniem aspoň Egona Gyarmatyho, odborníka na chov oviec, zo spolužiakov Jana Hubu, ktorý s kolegami v súčasnosti vydáva niekoľko odborných poľnohospodárskych časopisov. Bez takýchto spolupracovníkov by som bol určite stratený.

Takže ste spokojný človek...

- No, aby som nehovoril len o pozitívach. To, čo je v mojej robote asi najhoršie, je odmeňovanie. Práve som si bol prevziať výplatnú pásku a je to smutné čítanie.

Odkaz pre nasledovníkov?

- Tak to nemám, asi ešte nie som na to dosť starý. Môj príklad je však dôkazom toho, že v živote sú dôležité náhody... ale treba na ne byť pripravený. Náhodou som sa dostal do televízie, ale tým, že som si vyskúšal niekoľko náročných zamestnaní, bol som pripravený vydržať veľmi ťažké začiatky a venovať sa robote, ktorá bola mojou obrovskou šancou a naozaj dobrým „fiekom“ na dlhé roky.

Ďakujem za rozhovor a dovidenia na obrazovke!

K. POTOKOVÁ

V ZRKADLE... jedna z nás

Mgr. MONIKA ORLÍKOVÁ, odborná asistentka, tajomníčka Katedry telesnej výchovy a športu FZKI

Miesto narodenia: Nitra

Vek: najlepší

Čím ste chceli byť ako dieťa?

Tak to viem úplne presne - artistkou v cirkuse.

Čo ste študovali a prečo ste si vybrali práve túto oblasť?

Promovala som na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre, študijný odbor ruský jazyk a literatúra – telesná výchova. Profesijne sa venujem telesnej výchove, pretože si myslím, že šport a pohyb by mali byť neoddeliteľnou súčasťou každého uvedomelého človeka.

Koľko hodín má váš pracovný čas?

Osem, niekedy i viac.

Ako by ste charakterizovali dnešnú mládež?

Zdravo sebavedomá, odvážna a niekedy aj trochu drzá...

Aké vlastnosti na kolegoch vám imponujú a aké sa vám nepáčia?

Oceňujem úprimnosť a toleranciu. Nemám rada zákernosť, nepravdu a závisť.

S kým by ste sa radi stretli a porozprávali?

Veľmi rada by som sa ešte raz stretla s mojím dedkom, ktorý už nie je medzi nami. Bol to úžasný človek.

Čo vás naposledy zaujalo v oblasti spoločenského života?

Avizovaný univerzitný ples.

Čo by ste zmenili, keby ste mohli?

Ak by som mala moc, určite by som zmenila nespravodlivosť a hlúposť v ľudskom živote, pretože ma dokážu mimoriadne rozčúliť.

Čo radi čítate?

Ruskú klasiku.

Ako si dobíjate energiu?

Na rodinnej chalúpke, ktorá je v krásnej prírode, obklopená lesom a nekončiacim tichom.

Prezradíte niečo o svojej rodine?

Moja rodina je to najdrahšie, čo mám. Všetkých členov rodiny si nesmierne vážim a mám ich veľmi rada.

Máte zlovyk, ktorého sa neviete zbaviť?

Mám, ale neprezradím.

Aké máte koničky?

Lyžovanie, turistika, prechádzky s mojím psom.

Aká je dovolenka vašich snov?

Cesta Transsibírskou magistrálou, ale to by som nazvala skôr dobrodružstvom ako dovolenkou...

Humor je korením života – máte nejaký obľúbený vtip alebo veselý zážitok zo života?

Štyria študenti sa dohodli, že sa pôjdu učiť na skúšku ku kamarátovi na chatu. Víkend prebehol veľmi rýchlo a oni sa, samozrejme, nič nenaučili. Jeden z nich zavolať profesorovi a povedal, že dostali defekt, takže sa na skúšku nemôžu dostať. Ten im dal náhradný termín. V deň skúšky posadil každého do inej časti cvičebne. Prvá otázka bola jednoduchá, všetci si vydýchli, odpoveď bola jasná. Druhá otázka znela: Na ktorom kolese bol ten defekt?

-rch-

ČÍTALI SME

Ojedinelý svetový projekt Student Live spustila spoločnosť Microsoft v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku, na veľtrhu Veda – Technika – Vzdelávanie v Nitre. Slovenské štátne univerzity ho budú mať ako prvé na svete.

Pilotný projekt, ktorého hodnota je viac ako 5 miliárd korún, podporilo ministerstvo školstva aj univerzity. Na jeho oficiálnom spustení na výstavisku Agrokomplex sa zúčastnil aj minister školstva Ján Mikoš a rektori nitrianskych univerzít.

Projekt má uľahčiť komunikáciu medzi univerzitami a študentmi, poskytnúť im plnohodnotné komunikačné nástroje. Študenti si budú môcť sťahovať v rámci neho všetky produkty, ktoré potrebujú k vzdelávaniu, na domáce aj školské účely, automaticky sa im vygeneruje kľúč. Výhodou je, že všetky live služby zostanú aktívne aj absolventom. Univerzita tak získava ďalší nástroj na komunikáciu s nimi. Absolventi si však po ukončení štúdia nebudú môcť sťahovať softvéry.

Ak projekt na Slovensku uspeje, bude sa aplikovať aj na ďalších univerzitách po svete.

(MY Nitrianske noviny, 19.–25. 11. 2007)

Gospel a kráľovná krásy

Jesenné študentské dni sa úspešne skončili. Bodku za nimi urobil koncert skupiny Strom poznania a voľba najkrajšej študentky nitrianskych univerzít.

Na pódiu spoločenskej sály ŠD Mladost sa 20. novembra predstavila šesťica mladých spevákov a hudobníkov, gospelová skupina Strom poznania, ktorej vystúpenie zorganizoval Klub katolíckej mládeže FONS pod vedením Petra Kvetana. Krásna a pôsobivá hudba, výborne zvládnutá sprievodná videoprojekcia a špecifické texty piesní oslovili nielen veriacich, ale aj tých ostatných. A to bolo určite cieľom účinkujúcich aj organizátorov – spojiť mladých ľudí bez rozdielu vierovyznania. Obzeral som sa po sále. Študenti sa pohybovali v rytme krásnej hudby, potom zase pozorne a ticho počúvali jemnejšie pasáže, pri ktorých sa občas nedalo ubrániť dojatiu. Nikde žiadny alkohol, dokonca ani pivo! Ako býva na koncertoch zvykom. A mladí ľudia sa i tak dokázali dobre baviť! Kde ste boli vtedy vy, potácajúci sa plešovi „majstri sveta“? Gospelový koncert oslovoval všetkých, prihovárал sa mla-

Vyvrcholením voľby najkrajšej z najkrajších býva tradičná promenáda v plavkách.

dým ľuďom v mene ľudskej pokory a úcty, takej absentujúcej v súčasnej modernej spoločnosti...

Vyvrcholením Študentských dní 2007 bola súťaž ženskej krásy a intelektu – prvý ročník Miss Universitatis v aule UKF. Veľkolepá šou na profesionálnej úrovni, ktorú poctil svojou prítomnosťou aj pri-

mátor Nitry, poslanci, rektori a prorektori oboch univerzít a ďalšie vážene osobnosti spoločenského a politického života. Odvahu popasovať sa so „zbrusu“ novou akciou prejavili dvaja iniciátori a hlavní organizátori tohto podujatia – druháci Peter Malý z SPU a Marek Cyprich z UKF. Dobrý moderátor a kvalitná veľkoplošná videoprojekcia zvýraznili vysokú úroveň celej akcie. Prispeli k nej aj tanečné a spevácke vstupy a skupina Metropolis s Petrom Brožíkom. V odbornej porote nechýbala ani známa bývalá miss Ivana Christová. Súťažiacie dievčatá sa predstavili v štyroch vstupoch. Vo voľnej disciplíne mali možnosť uplatniť svoj intelekt, v plavkách a večerných šatách zasa krásu a šarm. Titul Miss Universitatis a prvej vicemiss si odniesli študentky z UKF Daniela Popčáková a Soňa Macheková. O to viac nás teší titul druhej vicemiss a Miss internet Lucie Vilhanovej, tretičky z Fakulty ekonomiky a manažmentu SPU. Všetkým srdečne blahoželáme!

Úspešná akcia pokračovala na afterpárty v spoločenskej sále ŠD Mladost. O dobrú náladu sa postarali diskdžokeji, laserová šou a kvalitné miešané nápoje. Na záver poďakovanie organizátorom: „Obstáli ste na výbornú!“

Ing. VLADIMÍR PROTOPOPOV, vedúci KKZČ

Po náročnom výkone dobre padne niečo sladké. Miss Universitatis Daniela Popčáková (v strede) s vicemisskami: Soňou Machekovou (vpravo) a Luciou Vilhanovou.

Snímky: RÓBERT KOLLÁR

Kaukazské dobrodružstvo

Po troch mesiacoch od návratu z Nového Zélandu, prišiel spolužiak Tomáš s myšlienkou, vybrať sa toto leto na Kaukaz. Nebolo ma treba veľmi presvedčať. Po niekoľkotýždňovej príprave, vybavovaní víz, kondičnej príprave, prečítaní množstva článkov a naštudovaní základov azbuky vyrážame trinásteho augusta na ďaleký Kaukaz.

Cesta vlakom začína v Trenčíne, typicky slovensky, s dvojhodinovým meškaním. Pokračujeme cez hraničný príchod Čop, kde sa dvere Európskej únie za nami zatvárajú. Ďalšia zastávka je Kyjev. Voľný polderň využívame na prehliadku centra, ktoré nás očarilo hlavne zdobenými kopulami pravoslávnych chrámov. Po návšteve ukrajinskej metropoly nasadáme do vlaku, v ktorom strávime ďalšie dva dni v obave, koľko dolárov bude treba „vysoliť“ na ukrajinsko-ruskej hranici. Našťastie, naše obavy sa nenaplnia a my vystupujeme v Piatigorsku. Vlak prichádza na minútu presne, hoci má za sebou už asi 1700 km. Sme očarení výborne vybavenými vlakovými stanicami, porovnateľnými so západnou Európou a na míle vzdialenými od slovenskej reality. Napríklad na stanici v Piatigorsku sú televízory s LCD obrazovkami a cestujúci si môžu krátko chvíľu čakať sledovaním ruskej televízie. Pokračujeme do Nalčika, najväčšieho mesta centrálného Kaukazu a potom do dedinky Elbrus, nazvanej podľa najvyššieho vrchu Európy. Prvé dni pobytu

venujeme najmä aklimatizácii. Stretávame príjemných ľudí, hlavne Ukrajincov, Rusov, delia sa s nami o jedlo a my im ponúkame naše domáce. To nás znova utvrdzuje v tom, že nezáleží, v akej krajine sme, ale na akých ľudí narazíme. Po aklimatizácii vyrážame k hore. Do výšky 3700 metrov sa vezieme lanovkou spolu s Rusmi. Cieľom väčšiny z nich je konečná stanica lanovky, odkiaľ si chcú odфотографovať kopec. Tomáš a ja vystupujeme do výšky 4000 metrov, kde rozbalíme stan a prespíme. Na druhý deň o 3:15 tamjšieho času vyrážame zdolaf najvyššiu horu Európy. Cesta na vrchol je náročná, často musíme stáť a vydychať, nedostatok kyslíka je citeľný. Teplota pri východe slnka je okolo mínus 20 stupňov.

Asi o pol desiatej stojíme vo výške 5642 metrov, šťastní, že sme zdolali najvyšší vrch „Malých Himalájí“, ako sa často nazýva pohorie Kaukaz.

Ďalšie dni chceme vyliezť na kopce, ktoré síce výškou nedosahujú Elbrus, ale sú náročnejšie na výstup. V doline Adyl Su stretávame študentov z Mos-

kovskej univerzity. Robia výskum na ľadovci Džantugan, ktorý, ako sa dozvedáme, je jeden z desiatich ľadovcov sveta, zapísaných v UNESCO. Nad ním sa vypína nádherný štít, ktorý dosť pripomína Matterhorn. Výstup naň zneumožňujú ľadovcové trhlíny a padajúce lavíny. Ťažko sa zmierujeme s tým, že ho nemôžeme zdolaf. Možno sa to podarí nabudúce. Vystupujeme na iný kopec - Viatau (3820 m) a presúvame sa do poslednej doliny Adyr Su. Tu je vybudovaný horolezecký tábor, z ktorého sa zdolávajú najnáročnejšie kopce centrálného Kaukazu. Po dni odpočinku sa vydávame na kopec s humorným názvom Ťu-Ťu (4400 m). Cesta na vrchol je technicky náročnejšia ako na Elbrus, pretože už napadol nový sneh. Prechádzame po úzkom hrebeni, únava po dvoch týždňoch je značná, ale po ôsmich hodinách ho zdolávame.

Dohodneme sa, že dva týždne strávené v horách nám úplne stačia, hoci pôvodný plán bol o týždeň dlhší. V Piatigorsku sa prvýkrát za štrnásť dní umývame v teplej vode, mieste vody z ľadovca. Tri dni strávené vo vlaku ubehnú - ako to už býva pri návrate domov - veľmi rýchlo a my, plní radosti, vystupujeme na Slovensko.

PAVEL HALAŠKA, 5. FZKI

Telefonická objednávka pizze v roku 2015.

Pizzaservis: - Dobrý deň! Ďakujeme, že ste zavolať Pizzeriu Volcano. Nech sa páči...

Zákazník: - Dobrý deň, rád by som si niečo objednal.

- Môžete mi najskôr povedať vaše NIDC?

- Moje národné identifikačné číslo je... malý moment... 610204998-45-54610.

- Ďakujeme, pán Haluška. Bývate na Ružovej ulici 25 a vaše telefónne číslo je 421-70-645-62-45. Pracujete vo firme Rúrky a trubičky, s.r.o., telefónne číslo do práce máte 421-70-455-87-87, klapka 47. Z ktorého telefónu voláte?

- Čože? Teraz som doma. Odkiaľ máte všetky tie informácie?

- Sme napojení na národný modul Európskeho informačného systému.

- Aha, no dobre. Chcel by som si objednať dve špeciálne pizze s extra porciou mäsa.

- To by pre vás nebolo vhodné.

- Prosím?

- Podľa vašich lekárskeho záznamov máte vysoký krvný tlak a extrémne vysokú hladinu cholesterolu. Zdravotná poisťovňa by vám túto nezdravú voľbu jedla určite nepovolila.

- Dočerta! A čo by ste mi teda odporučili?

- Mohli by ste skúsiť našu sójovo-jogurtovú pizzu s nízkym obsahom tuku. Určite vám bude chutiť.

- Ako môžete vedieť, že mi bude chutiť?

- Minulý týždeň ste si v knižnici vypožičali publikáciu Sójové recepty pre gurmánov. Preto si myslím, že by vám táto pizza vyhovovala.

NOČNÁ MORA

informačnej spoločnosti

- Tak dobre. Vezmeme si dve, rodinnú veľkosť, prosím. Koľko ma ten špás bude stáť?

- Výborne, to by malo pre vás, vašu manželku a štyri deti stačiť. Ten špás, ako ste to nazvali, vás vyjde na 40 euro.

- Dám vám číslo svojej kreditnej karty.

- Lutujeme, ale budete musieť zaplatiť v hotovosti. Úverový rámec vašej kreditnej karty ste prečerpali pred dvanástimi dňami.

- Aha, tak skočím do bankomatu po peniaze, kým príde vaša dodávka.

- Obávam sa, že ani z toho nič nebude. Aj kontokorentný úver na vašom osobnom účte ste už prečerpali. Možno by vám mohla požičať pani Vajčíková z prízemia.

Podľa našich záznamov dostala včera dôchodok a po zaplatení nájomného a všetkých poplatkov by jej malo zostať 52 euro, ak medzitým nebola nakupovať...

- To je jedno. Skrátka, tie pizze pošlite. Peniaze budem mať pripravené. Ako dlho to bude trvať?

- Budeme trochu meškať, máme veľa objednávok. Odhadujeme to približne na 30 minút. Ak sa ponáhľate, môžete si pizze prísť vyzdvihnúť osobne. Ale myslím, že transport rodinných balení na motorke nie je príliš pohodlný.

- Odkiaľ viete, že chodím na motorke?

- Je tu poznámka, že ste prestali splácať auto. Ale motorku už máte splatenú, takže predpokladám, že ju používate.

- Ale teraz ste ma už vážne našťávali, vy...

- Dávajte si láskavo pozor na jazyk, pane! Pre urážku štátneho úradníka ste už boli v roku 2009 trestaní!

(Zákazník lapá dych...)

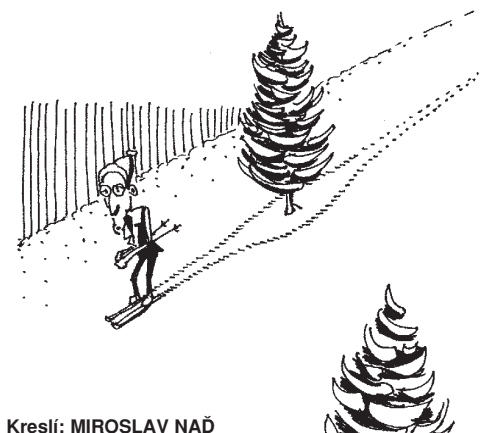
- Prajete si ešte niečo?

- Nie, ďakujem. Vlastne áno, nezabudnite mi pribalíť tie dva litre eurocoly, ako to sľubujete v reklame!

- Lutujeme, ale vylučovacia doložka k EÚ-norme č. Y236 Z5630098/2010 výdaj sladených nápojov zadarmo diabetikom prísne zakazuje...

(it)

Študáci

Kreslí: MIROSLAV NAĐ

Snímka: rch

Ja to vidím inak...

Veľmi som sa tešila na študentské dni – hokej, ples, darovanie krvi. Moja radosť sa však vytratila a už som len očakávala, aké ohlasy sa objavia. Vôbec ma neprekvapili kvetnaté reči o tom, aké bolo všetko super. Možno som jedna z mála, ale realitu vidím inak.

Lístok na hokej som si kúpila už v predstihu, týždeň vopred o jedenástej večer, keď sa po chodbe internátu rozliehal krik: „LÍSTKY NA HOKEEEEE!!!“ Možno predávajúci nenapadlo, že po 23.00 hodine už niektorí spia (nie každému stačí 5-6 hodín spánku).

Hokej nebol nič iné, ako exhibícia. Boli aj skvelé chvíľky, to sa nedá poprieť, ja som však čakala, že uvidím reálny hokej, a nie naháňanie sa za pukom – najprv gól do jednej bránky, potom do druhej a v poslednej minúte už iba kor-

NÁZOR

čuľovanie dookola, aby posledná tretina neskončila inak ako remízou a mohlo sa predĺžovať. Na svetelnej tabuli bol zakaždým iný výsledok, i keď gól nepadol... Nabudúce, keď budem chcieť vidieť komédiu, radšej si pripláťm a pôjdem do divadla. Možno sa niekomu páči dievča, ktoré nemá na sebe nič okrem širšieho opasku a hokejisti ju nosia v náručí pred každou tretinou. Mňa to však ponúža. Takto si predstavujú študenti zábavu?

Spomenula som si na ples. Mám pocit, že sa nazýva imatrikulačný, mal by byť teda hlavne pre imatrikulovaných prvákov. Je zaujímavé, že k niektorým z nich sa lístky vôbec nedostali. Mne a trom kamarátom sa ich podarilo kúpiť. Po vkročení do sály bolo cítiť pravú plesovú atmosféru, tá sa však vytratila, keď som našla náš stôl a pri ňom dvoch ľudí. Keď sme si porovnali lístky, zistili sme, že sú úplne identické. Čo sa vlastne stalo? Doteraz sme sa nedozvedeli. Asi tridsať minút trvalo, kým sme našli organizátora, aby nám pomohol vyriešiť situáciu.

Zábava bola naozaj skvelá, Sendrejovci to vážne roztočili. Na parkete sa nedalo tancovať, tak tam bolo plno. Ľudia sa výborne bavili, avšak už okolo desiatej večer bolo vidieť takých, čo si upli viac než bolo treba. Pohľad na hostí v slávnostných šatách, ako sa bijú, to mi akosi nejde dohromady.

Je to o nás a pre nás. Ako si akciu urobíme, taká bude. Otázkou však zostáva: „Dá sa to urobiť aj inak?“ A potom ešte ďalšia: „Chceme to robiť inak, alebo nám to takto vyhovuje?“ **LAURA**

ŠTUDENTSKE DNI V SKRATKE

Aerobik

Zdravie je základ plnohodnotného života každého jedinca. K jeho udržiavaniu a upevňovaniu prispieva podstatnou mierou pohybová aktivita. Jednou z možností, ako eliminovať jej deficit, je zakomponovať do štruktúry životného štýlu rôzne druhy športovo-rekreačných aktivít. Medzi aktivitami, ktoré ponúka naša katedra, je cvičenie aerobiku, veľmi obľúbené medzi študentkami. Hlavným motivačným faktorom je formovanie postavy, psychická relaxácia, príjemný pocit z cvičenia pri hudbe a v neposlednom rade zdravotné hľadisko.

Vďaka veľkému záujmu o tento druh cvičenia sme zorganizovali 13. novembra na KTVŠ druhý ročník maratónu v aerobiku. Zúčastnilo sa na ňom 40 stu-

dentiek zo všetkých fakúlt našej univerzity, ktoré si overili svoju kondíciu a vytrvalosť v troch 50-minútových kolách. Cvičenie so zaujímavou choreografiou pripravili cvičiteľky **Jana Palinská, Martina Tillnerová** (študentky SPU) a hosťujúca **Mgr. Marcela Dulajová**. Suverénnou víťazkou maratónu sa stala **Ivana Krajníková**, študentka 5. ročníka FEM, druhé miesto obsadila **Lenka Staroňová** a tretia priečka patrila **Petre Kulhavej** (obe 5. FAPZ). Víťazkám srdečne blahoželáme, cvičiteľkam ďakujeme za spoluprácu a všetkým účastníčkam prajeme veľa športových úspechov. Tešíme sa na stretnutie pri ďalšom maratóne!

Mgr. DANA FEBENOVÁ,
Mgr. MONIKA ORLÍKOVÁ

Šach

medzi študentmi a zamestnancami SPU a UKF. **-dd-**

Futbal

● **Vo futsalovom turnaji študentov** si zmeralo sily šesť družstiev, každé za jednu fakultu. Po úvodných zápasoch sa do finále prebojoval kombinovaný tím FBP, ktorý zdolal družstvo FEM 3:1 p.k. Tretiu priečku obsadili hráči MF, keď porazili FEŠRR 9:2 a posledné miesta patrili FZKI a FAPZ. Najlepší hráči: **Chovanec, Szabó** (brankári), **Baluch, Kašický, Guba, Varga, Ballabáš, Greguš, Čentíš, Ondřík, L. Dvonč, M. Dvonč a Guzmický.**

● Za účasti rektorov, prorektorov a zástupcov odborových organizácií oboch univerzít sa 14. novembra uskutočnilo **futbalové stretnutie o Pohár rektora UKF**, v ktorom bojovali družstvá zamestnancov SPU a UKF. V kategórii mladších hráčov (do 40 rokov) sme porazili výber UKF 5:2 a výborne sa darilo aj našim seniorom, ktorí zdolali súpera 5:3. Góly: **Urbanovič (2), Hrubec (2), Ducsay (2), Pristavka, Candrák, Récky, Kročko.** Rozhodoval: **Danko.** **-dd-**

Aj tohto roku prišiel...

Mikuláš, Mikuláš, náš priateľ starý, každý rok rozsievaš deťom dary, nadlho odložíš sladký spánok, kým dary nevložíš do topánok...

žiarenými tváričkami, najmä najmenší, sa hrali s loptami, vozili na kolo-bežke a súťažili. Neskôr medzi nich zavítal Mikuláš v sprievode čerta, anjelov a soba. Niektoré deti zarecitovali Mikulášovi peknú básničku, sladkosťami však boli odmenení všetci.

Mikulášske popoludnie usporiadal rektor SPU a Katedra telesnej výchovy a športu. **-rch-**

PRÁVE VYŠLI ...

SKRIPTÁ

O. Hronec a kol.: Environmentálne aspekty poľnohospodárskych technológií. Druhé upravené vydanie, náklad 200 kusov, cena 192 Sk.

M. Bežo a kol.: Všeobecná genetika. Druhé nezmenené vydanie, náklad 300 kusov, cena 147 Sk.

A. Uher a kol.: Záhradníctvo. Prvé vydanie, náklad 300 kusov, cena 150 Sk. L. Mižicková a kol.: Základy manažmentu. Prvé vydanie, náklad 600 kusov, cena 81 Sk.

M. Mojžiš – R. Abrahám: Sklady a skladové hospodárstvo, 1. vydanie, náklad 200 kusov, cena 133 Sk.

P. Adamiš – P. Andrejovský: Tvorba environmentálnych projektov. Prvé vydanie, náklad 200 kusov, cena 163 Sk.

J. Noskovič a kol.: Ochrana a tvorba životného prostredia. Tretie prepracované vydanie, náklad 800 kusov, cena 84 Sk.

VYSOKOŠKOLSKÁ UČEBNICA

E. Horská: Medzinárodný marketing. Prvé vydanie, náklad 600, cena 172 Sk. D. Tóth a kol.: Biologická bezpečnosť. Prvé vydanie, náklad 600 kusov, cena 252 Sk. **-dš-**

ZO ŠPORTU

VOLEJBAL

Extraliga
VK Ekonom SPU Nitra – VŠK Púchov 1:3 (-14,17,-15,-15).

VK Slávia Svidník - VK Ekonom SPU Nitra 2:3 (-16,-17,22,-13,-10).

VK Ekonom SPU Nitra – VK Chemes Humenné 3:2 (-21,-21,22,23,13).

Slovenský pohár
VK Ekonom SPU Nitra – VŠK Púchov 1:3 (-19,21,-27,-21).

(O priebehu zápasov čítajte na [www. polnohospodar.sk](http://www.polnohospodar.sk))

BASKETBAL

V ťažkom zápase porazila **Casta SPU Nitra** lídra z **Pezinka 93:77 (22:15, 26:21, 24:25, 21:16)** a podľahla **Spišskej Novej Vsi 89:77 (15:25, 27:10, 20:22, 27:20)**. Napriek slabému výkonu v súboji s **Košicami**, posledným tímom tabuľky, zvíťazila **66:62 (17:13, 18:11, 12:16, 19:22)**.

Daruj krv, zachrániš život!

Na výzvu zareagovalo 85 študentov zo všetkých fakúlt a s úsmevom na tvári, zvedavosťou a kúskom odvahy prišlo podporiť dobrú vec. Veľkým úspechom jesennej akcie bolo, že takmer polovica z nich boli prvorodcovia. O dobrú atmosféru sa postarali členovia univerzitného spolku Mládeže Slovenského Červeného kríža a zdravotníci nitrianskej nemocnice, ktorí v pravú chvíľu každého povzbudili. Všetkým študentom ďakujeme a dúfame, že aj budúci rok naberú odvahu a prídu nás navštíviť.

MSČK pri SPU

Snímka: M MNAHONČÁK

● VÝBEROVÉ KONANIE

Rector Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre vyhlasuje v zmysle § 77 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, výberové konanie na obsadenie:

➤ **miesta vysokoškolského učiteľa – odborného asistenta na Katedre hygieny a bezpečnosti potravín FBP v 0,5 pracovnom úväzku.**

Podmienky:
- VŠ vzdelanie II. stupňa príslušného zamerania, absolvent SPU,
- akademický titul PhD. alebo ekvivalent,
- aktívna znalosť jedného svetového jazyka preukázaná potvrdením o štátnej skúške alebo pohovorom,
- znalosť práce s PC na úrovni MS Office (Word, Excel, Power Point) – preukázať certifikátom alebo praktickým overením, zamestnanci SPU preukázať certifikátom alebo praktickým overením vydaným na základe formalizovanej skúšky z IKT,
- pedagogická prax,
- morálna bezúhonnosť a dobrá pracovná morálka,
- uzávierka prihlášok je **21. 12. 2007**;

➤ **miesta vysokoškolského učiteľa – odborného asistenta na Katedre hygieny a bezpečnosti potravín FBP v 0,5 pracovnom úväzku.**

Podmienky:
- VŠ vzdelanie II. stupňa príslušného zamerania, absolvent SPU,
- akademický titul PhD. alebo ekvivalent, resp. úspešne študujúci v III. stupni štúdia,
- aktívna znalosť jedného svetového jazyka preukázaná potvrdením o štátnej skúške alebo pohovorom,
- znalosť práce s PC na úrovni MS Office (Word, Excel, Po-

wer Point) – preukázať certifikátom alebo praktickým overením, zamestnanci SPU preukázať certifikátom alebo praktickým overením vydaným na základe formalizovanej skúšky z IKT,
- pedagogická prax,
- morálna bezúhonnosť a dobrá pracovná morálka,
- uzávierka prihlášok je **21. 12. 2007**;

➤ **miesta vysokoškolského učiteľa – odborného asistenta na Katedre hygieny a bezpečnosti potravín FBP.**

Podmienky:
- VŠ vzdelanie II. stupňa príslušného zamerania, absolvent SPU,
- akademický titul PhD. alebo ekvivalent,
- aktívna znalosť jedného svetového jazyka preukázaná potvrdením o štátnej skúške alebo pohovorom,
- znalosť práce s PC na úrovni MS Office (Word, Excel, Power Point) – preukázať certifikátom alebo praktickým overením, zamestnanci SPU preukázať certifikátom alebo praktickým overením vydaným na základe formalizovanej skúšky z IKT,
- pedagogická prax,
- morálna bezúhonnosť a dobrá pracovná morálka,
- uzávierka prihlášok je **21. 12. 2007**;

➤ **miesta vysokoškolského učiteľa – odborného asistenta na Katedre skladovania a spracovania rastlinných produktov FBP pre zabezpečenie výučby a výskumu na úseku technológií záhradníckych plodín a senzorické analýzy.**

Podmienky:
- VŠ vzdelanie II. stupňa príslušného zamerania,
- akademický titul PhD.,
- aktívna znalosť jedného svetového jazyka preukázaná potvrdením o štátnej skúške alebo pohovorom,

● VÝBEROVÉ KONANIE

- znalosť práce s PC na úrovni MS Office – preukázať certifikátom alebo praktickým overením, zamestnanci SPU preukázať certifikátom alebo praktickým overením vydaným na základe formalizovanej skúšky z IKT,
- pedagogická prax min. 3 roky,
- morálna bezúhonnosť,
- uzávierka prihlášok je **21. 12. 2007**;

➤ **miesta vysokoškolského učiteľa na Katedre zeleninárstva FZKI pre výučbu predmetov: koreninové a aromatické rastliny, záhradníctvo.**

Podmienky:
- VŠ vzdelanie II. stupňa v odbore záhradníctvo,
- akademický titul PhD. alebo ekvivalent, resp. študujúci v III. stupni štúdia príslušného odboru,
- aktívna znalosť jedného svetového jazyka – preukázať štátnou jazykovou skúškou alebo pohovorom,
- znalosť práce s PC v rozsahu MS Office – preukázať certifikátom alebo praktickým overením,
- dobrá pracovná morálka a morálna bezúhonnosť,
- uzávierka prihlášok je **7. 1. 2008**;

➤ **miesta vysokoškolského učiteľa na Katedre krajinného plánovania a pozemkových úprav FZKI pre zabezpečenie výučby predmetov: terénne úpravy a programové systémy podporujúce projektovanie PÚ.**

Podmienky:
- VŠ vzdelanie v odbore krajinné inžinierstvo alebo krajinnárstvo,
- akademický titul PhD. alebo ekvivalent, resp. úspešne študujúci v III. stupni štúdia,
- aktívna znalosť jedného svetového jazyka preukázaná potvrdením o štátnej skúške alebo pohovorom,
- znalosť práce s PC v rozsahu aplikovaných programov v ob-

lasti pozemkových úprav (Kokeš, Microstation), GIS, CAD,
- dobrá pracovná morálka a morálna bezúhonnosť – adekvátne preukázať,
- uzávierka prihlášok je **7. 1. 2008**;

➤ **miesta vysokoškolského učiteľa – odborného asistenta na Katedre vozidiel a tepelných zariadení pre výučbu predmetov: motorové vozidlá 1, motory na alternatívne palivá.**

Podmienky:
- VŠ vzdelanie II. stupňa príslušného zamerania,
- akademický titul PhD. alebo ekvivalent,
- aktívna znalosť jedného svetového jazyka preukázaná potvrdením o štátnej skúške alebo pohovorom,
- znalosť práce s PC na úrovni MS Office – preukázať certifikátom, zamestnanci SPU preukázať certifikátom vydaným na základe formalizovanej skúšky IKT,
- pedagogická prax,
- morálna bezúhonnosť,
- uzávierka prihlášok je **7. 1. 2008**;

➤ **funkčného miesta docenta na Katedre krajinného inžinierstva FZKI pre študijný odbor Krajinnárstvo.**

Konkrétne podmienky a všeobecné kritériá na obsadzovanie funkčných miest profesorov a docentov sú uvedené na webovej stránke www.uniag.sk a na úradnej výveske SPU. Uzávierka prihlášok je **7. 1. 2008**.

Prihlášky s profesijným životopisom, overenými dokladmi o vzdelaní, prehľadom doterajšej vedeckovýskumnej práce, zoznamom publikovaných prác a inými požadovanými dokumentmi posielajte na adresu Rektorát Slovenskej poľnohospodárskej univerzity, Útvar personalistiky, EPAMU, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra.